

3die Aars Fodringsforsøg med Svin, 1889—90.

- A. Korn—Majs og Rugklid.
- B. Korn—Roer og Kartoffler.
- C. Svin af forskjellige Racer.

Foredrag i det Kgl. Landhusholdningsselskab d. 26. Marts 1890
af N. J. Fjord.

De efterfølgende Forsøg maa betragtes som en Fortsættelse af de 43 Rækker Fodringsforsøg med Svin, for hvilke der er gjort Rede i 25de og 27de Beretning ved Foredrag i det Kgl. Landhusholdningsselskab henholdsvis 21. Decbr. 1887 og 20. Februar 1889. — Forsøgene omfatte ialt 17 Rækker, der ere betegnede med fortløbende Numre 44—60 af de tidligere udførte. De ere foretagne paa 13 Gaarde med ialt 444 Svin, fordelt paa 82 Hold med mindst 5 Dyr paa hvert Hold ved en Forsøgsrækkes Begyndelse.

De Spørgsmaal, som denne Gang have været Forsøgsæmner, ere:

- A. Foderværdien af Majs og fine Rugklid,
- B. do. - Runkelroer og kogte Kartoffler,
alt i Sammenligning med de ved vore tidligere Forsøg gjenprøvede Foderstoffer: Korn (Rug og Byg), Mælk og Valle.
- C. Fortsat Sammenligning af Trivsel m. m. mellem Svin af forskjellige Racer eller Afstamminger, der fodres ens.

Foderplanerne for de under B nævnte Forsøg ere derhos udarbejdede saaledes, at det kunde undersøges, om de ved vore tidligere Forsøg med Foderblandinger alene af Korn og Mælkeriaffald (skummet Mælk, Valle og lidt Kjærnemælk) fundne Forholdstal i Foderværdi (mellem skummet Mælk og Valle omtrent 1:2, mellem Korn og

skummet Mælk omtrent 1:6 og mellem Korn og Valle omtrent 1:12) væsentlig forandres ved, at der foruden Korn og Mælkeriaffald indgaar en ikke ringe Mængde af Runkelroer eller Kartoffler i Foderblandingerne.

Ved Diskussioner, der ere førte om Foderblandinger, og hvori vore Forsøgsresultater have været inddragne, er det nemlig udtalt, at i flere af de af os benyttede Foderblandinger, der i deres Hovedtræk have været i Overensstemmelse med dem, der benyttedes ved Fodringen af Svinebesætningerne paa vore Forsøgsgaarde, har Mælken overfor Vallen og Kornet »ikke kunnet komme til sin Ret«, idet Foderblandingerne skulle have været for rige paa Æggehvidestof, hvorfor det formentes, at Mælken vilde fremtræde med større Foderværdi i Blandinger, der vare mere rige paa Kulhydrater. Saadanne Foderblandinger ere nu tilvejebragte ved at lade Runkelroer og Kartoffler i ikke ringe Mængde indgaa i Foderblandingerne for nogle af Holdene paa flere af vore Forsøgsrækker.

Vi have ved disse Variationer i Foderblandingerne stræbt at holde os indenfor saadanne Grænser af Mængden af de forskjellige Foderstoffer, som utvivlsomt hyppig ville forekomme, hvor der fodres med de nævnte Stoffer, og alene heri maa vor Forsøgsplan søge sin Berettigelse. Vi have selvfølgelig ikke været blinde for, at Forholdet mellem Æggehvidestoffer og Kulhydrater i Foderet for de forskjellige Hold paa en og samme Forsøgsrække svinge indenfor temmelig vide Grænser, men vi skulle afholde os fra de kemisk-fysiologiske Betragtninger, som disse Svingninger i Forbindelse med Forsøgsresultaterne kunne give Anledning til.

Det er da ogsaa gaaet iaar ligesom tidligere, at Initiativet til Optagelse af de valgte Forsøgsæmner netop skyldes praktiske Landmænd; vi have optraadt med ringe Kritik over for Valget af Æmnerne, men søgt at sætte Forsøgene saaledes i System, at Landmændene i nogle Retninger kunne faa Svar paa Spørgsmaal, over for hvilke de staa tvivlende; men selvfølgelig give vore Forsøg ikke

udtømmende Svar, og det da allermindst i Retning af kemisk-fysiologiske Regler for Foderblandinger. Derimod haabe vi, at i det mindste nogle af dem give ikke uvæsentlige Vink om Nyttetvirkningen af forskellige Foderstoffer i Foderblandinger, der ligge de af os benyttede nær, og netop dette har alene været Maalet for de under Afsnit A og B nævnte Forsøg.

Hvad Forsøgsmaaden i øvrigt angaar, da har denne været den samme som ved Forsøgene i 25de og 27de Beretning. Jeg skal derfor her kun kortelig bringe de Oplysninger, der tidligere ere givne herom, i Erindring med Tilføjelse af enkelte Bemærkninger, vedkommende nærværende Forsøg. Det har altsaa været Forsøgsværten eller hans Stedfortræder, der planmæssig saavel i Almindelighed som for hver enkelt 10-daglig Vejningsperiode skulde tage den afgjørende Bestemmelse om Mængden og Blandingsforholdet af det Foder, der er givet Holdene med »Normalfoder«. Medens der ved Bestemmelsen af dette Foder selvfølgelig m. H. t. Arten var givet visse Begrænsninger ved Forsøgsplanen, havde Forsøgsværterne frie Hænder til at bestemme Mængden af Foder for disse Hold; men da Fodermængden for de andre Hold skulde staa i bestemte Forhold til Fodermængden for Holdene med Normalfoder, saa følger heraf, at der paa én Gaard som Helhed kan være fodret stærkere end paa en anden, selv om Forsøgsplanen i øvrigt har været ens. Vi ønskede netop ved nærværende Forsøg ligesom ved Forsøgene i 25de og 27de Beretning at støtte os til de Erfaringer, der paa Omraadet »stærk og svag Fodring« vare gjorde paa de forskellige Gaarde, ligesaa m. H. t. Forholdet mellem fast og flydende Foder. For saa vidt vore Assistenten paa nogle af Gaardene ogsaa paa dette Punkt have haft en overvejende Indflydelse, da har dette været i Følge et udtrykkeligt Ønske fra Forsøgsværternes Side. Hver 10de Dag har som Regel en af vore Assistenten besøgt Forsøgsgaardene for at veje Forsøgsdyrene, træffe bestemt Aftale om Foderskemaet for de næste 10 Dage, instruere Fodermestrene og forvise sig om, at de

paa rette Maade daglig udtage og veje Foderet til de forskjellige Hold m. m.

Ligesom i 25de og 27de Beretning er Mælk og Valle givet Dyrene i syrnet og Kornet i gruttet Tilstand. Majsens blev finmalet, Kartoflerne kogte, Roerne sønderdelte, men ikke kogte.

Forsøgsrækkerne ere udførte paa følgende Gaarde: (Se Fortegnelsen Side 493).

Af de i Fortegnelsen opførte 13 Gaarde høre de 11 til vore ældre Forsøgsgaarde med Svin eller med Malkekøer. De ny tilkomne ere Knivholt og Voergaard. Paa en 14de Gaard, Kringelhede i Vendsyssel, maatte en Forsøgsrække standses, strax den var begyndt, paa Grund af Sygdom i Besætningen. De af Gaardene, der ere beliggende i Vendsyssel, med Undtagelse af vor ældre Koforsøgsgaard Sønder Elkjær, ere udvalgte af Landboforeningen »Vendsyssel«, og denne Forening i Forbindelse med Forsøgsværterne har ogsaa taget den endelige Bestemmelse om, hvilke Forsøg der skulde udføres paa de forskjellige Gaarde.

I »Hovedtabellerne«*) findes bl. a. opført Dyrenes Foder, beregnet for 1 Dyr i 10 Dage, og ligesaa Resultatet af Vejningerne af Forsøgsdyrene som Gjennemsnit af et Dyrs Tilvæxt i 10 Dage. Foder og Tilvæxt svare saaledes til hinanden. Naar et enkelt Dyr paa Grund af Sygdom har maattet udsættes, er selvfølgelig Fodermængden til det samlede Hold nedsat med dette Dyrs Part, og Forsøget har kunnet fortsættes, uden at den skete Forandring kan antages at have haft væsentlig Indflydelse paa Resultatet.

De i de efterfølgende Tabeller i Texten opførte Tal for Foder og Tilvæxt, alle gjældende for 1 Dyr i 10 Dage, ere de Gjennemsnitstal, der findes udregnede paa Foden af hver Hovedtabel.

---

*) Anm. De ledsage Docent Fjords Separatberetning om disse Forsøg, der kan erholdes hos Schuboths Boghandel. 86 Sider. 40 Øre. Red.

Fortegnelse over Svineforsøgsrækkerne.

Afsnit A: Korn-Majs-Rugklid-(Avner) i Forbindelse med Mælk og Valle.	Rækken			Antal		Gjennemsnit af 1 Dyrs Vægt ved Forsøgets	
	Nr.	begyndte	varerede Dage	Hold	Dyr	Begyndelse	Slutning
Majs.							
Knivholt (Forpagter Albrechtsen)	44	1889. 12. Maj	80	6	30	80	183
Baggesvogn (Godsejer Glud).....	45	— 11. -	80	4	24	79	181
Rugklid.							
Gjeddesdal (Etatsraad Valentiner)	46	— 2. -	130	6	30	61	155
Sønder-Elkjær (Godsejer Branth).....	47	— 5. Juni	100	5	30	50	165
Avner.							
Odden (Overretssagfører Tvermoes ved Inspektør Roskjær)	48	— 11. Maj	80	5	25	80	177
Asdal (Godsejer Olsen)	49	— 10. Maj	80	5	25	75	156
Afsnit B: Korn-Roer-Kartofler i Forbindelse med Mælk og Valle.							
Roer.							
Gjeddesdal (Etatsraad Valentiner).....	50	1888. 30. Okt.	150	6	30	40	160
Nislevgaard (Forpagter Berthelsen)	51	1889. 25. -	140	6	30	53	176
Gjeddesdal (Etatsraad Valentiner).....	52	— 5. -	130	6	30	55	167
Rosenfeldt (Hofjægermester Oxholm)	53	— 24. -	130	5	25	56	167
Kartofler.							
Rosvang (Inspektør Leegaard)	54	— 7. Novb.	90	5	25	63	166
Sønder-Elkjær (Godsejer Branth).....	55	— 2. -	80	4	20	41	126
Nislevgaard (Forpagter Berthelsen).....	56	— 14. Decb.	130	6	30	67	175
Afsnit C: Raceforsøg.							
Dronninggaard (Forpagter Rasmussen).....	57	— 25. Maj	130	3	21	27	161
Voergaard (Godsejer Scavenius)	58	— 24. -	130	4	28	29	157
Dybvad (Forp. Winkel)	59	— 2. Juli	120	3	21	38	172
Langholt (Godsejer Ahlmann)	60	— 26. Maj	130	3	20	41	171

Afsnit A. Korn — Majs — fine Rugklid i Forbindelse med Mælkeriaffald.

Planen er lagt saaledes, at der til et fuldstændigt Forsøg skal høre 6 Hold Svin A—B—C—D—E—F. Af disse faar:

- Hold A: Normalt af Korn og normalt af Mælk,
 — B: — - - - - Valle,
 — C: Halvt af Korn og halvt af Majs (eller Klid) og normalt af Mælk,
 — D: — - - - - Valle,
 — E: Normalt af Majs (eller Klid) og normalt af Mælk,
 — F: — - - - - Valle,

og saaledes at Vægten af det faste Foder for alle Hold er ens, ligeledes Vægten af Mælken for Holdene A, C og E og Vægten af Vallen for B, D og F, hvorhos Vallens Vægt er det dobbelte af Mælkens. Saavel i Hovedtabellerne som i det Efterfølgende have Holdenes Bogstavfortegnelse den nys angivne Betydning; denne Betegnelse er ogsaa gennemført, hvor der er færre Hold, saa at de benyttede Forsøgshold faa den til deres Foder svarende Bogstavfortegnelse.

Herved skulde følgende Spørgsmaal besvares: Om lige Vægtdele af Majs (eller Rugklid) og Korn kunne erstatte hinanden, og det saavel naar begge Stoffer gives i Blanding, som naar de gives hver for sig, og om heri er nogen Forskjel, eftersom Mælk eller Valle er flydende Foder. — Det ses endvidere, at Foderplanen er lagt saaledes, at Spørgsmaalet, om 1 Pd. Mælk kan sættes lig 2 Pd. Valle, ogsaa indgaar.

Tab. I. 1 Pd. Majs = 1 Pd. Korn.

		Tilvæxt for 1 Dyr i 10 Dage.		
		Pd.		
a. 44de Række. Knivholt. Byg-Majs. (Fast Foder 36.9 Pd., Mælk 109 Pd., Valle 218 Pd. samt 10 Pd. Kjærnemælk for alle Hold.)		Korn	$\frac{1}{2}$ Korn og $\frac{1}{2}$ Majs	Majs
Hold A—C—E	Mælk	13.1	13.3	13.2
— B—D—F	Valle	14.0	13.7	13.4
Gjennemsnit..		13.6	13.5	13.3
b. 45de Række. Baggsvogn. Rug-Majs. (Fast Foder 35.2 Pd., Mælk 84.5 Pd., Valle 169 Pd. samt 10 Pd. Kjærnemælk for alle Hold.)				
Hold (A—C—*)E	Mælk	—	—	14.1
— B—D—F	Valle	12.5	13.9	14.0
Gjennemsnit for 3 Underrækker..		13.2	13.6	13.5

Tallene for Tilvæksten saavel i Tab. I som i de efterfølgende Tabeller ere ordnede saaledes, at det er de Tal, som staa i samme vandrette Linie, der skulle afgjøre, om de Foderstoffer, der sammenlignes, kunne antages noget nær at have erstattet hinanden, hvad der m. H. t. Tilvæksten maa antages at være Tilfældet, naar disse Tal omtrent ere lige store. I Tab. I skulle disse Tal afgjøre, om 1 Pd. Korn kan erstattes med 1 Pd. Majs. Det fremgaar af Tab. I, at paa Knivholt have de tre og tre Hold, der have faaet samme flydende Foder, ligegyldig om dette har været Mælk eller Valle, paa det nærmeste havt samme Tilvæxt, de smaa Forskjelle ligge alle indenfor Tilfældighedernes Grænser. — Paa Baggsvogn er det samme Tilfældet for de to Hold med Majs alene og Blanding af Korn og Majs som fast Foder; derimod har det rene Kornhold en kjendelig mindre Tilvæxt; men om her foreligger

*) De indklamrede Hold mangle.

en Tilfældighed, eller om det skal være en Antydning til Fordel for Majs i Forhold til det paa denne Gaard benyttede Korn, kan ikke afgjøres, særlig da det tilsvarende Mælkehold mangler. Men efter disse Forsøg at dømme maa det antages, at Majs, hvad enten den er givet alene eller i Blanding med Byg eller Rug, og hvad enten Mælk eller Valle har været det flydende Foder, i det mindste har havt lige saa stor Foderværdi som det anvendte Korn, naar der alene ses hen til Dyrenes Forøgelse i Legemsvægt.

Tab. II. 1 Pd. Korn = 1 Pd. Rugklid (fine).

	Tilvæxt for 1 Dyr i 10 Dage.		
	Pd.		
	Korn	$\frac{1}{2}$ Korn og $\frac{1}{2}$ Klid	Klid
a. 46de Række. Gjeddesdal. Rug — Rugklid. (Fast Foder 19.5 Pd., Mælk 86.5 Pd., Valle 173 Pd. samt 10 Pd. Kjærnemælk for alle Hold.)			
Hold A—C—E..... Mælk	7.7	7.0	6.1
— B—D—F ..... Valle	8.1	7.2	—*)
b. 47de Række. Sønder-Elkjær. Byg og Rug — Rugklid. (Fast Foder 32 Pd., Mælk 110 Pd. samt 10 Pd. Kjærnemælk for alle Hold.)			
Hold A og A ₁ —C—E og E ₁	12.2	12.0	10.8
Gjennemsnit for 3 Underrækker..	9.3	8.7	—

I Tab. II savnes Valleholdene paa Sønder-Elkjær, derimod haves der dobbelte Mælkehold A og A₁, der begge fik alene Korn, og E og E₁, der begge fik alene Klid som fast Foder. Med disse dobbelte Hold var det oprindeligt paatænkt at udføre et Forsøg til Belysning af,

*) 2 Dyr blev syge og maatte udsættes, og Holdet udgik da af Forsøgene over Tilvæxt. De tilbageblevne 3 Dyr fodredes dog vedblivende med Klid og Valle, saa at de kunne medtages ved Kvalitetsbedømmelsen (jfr. Tab. X).

hvilken Betydning det har, om Dyrene under Fedningen have Adgang til Svinegaard; men dette blev ikke gennemført uden i den første Tid, og Forsøget med de dobbelte Hold maa derfor nærmest gaa ind under Begrebet »Nøjagtighedsforsøg«, og betragtet som saadant giver det et smukt Resultat, i det Tilvæksten for A og A_1 er 12,2—12,2 og for E og E_1 : 10,7—10,9.

Af de i Tab. II i samme Linie staaende Tilvæxttal fremgaar, at de rene Kornhold stadig ere i Overvægt, hvorhos Tallene aftage, eftersom Klidmængden i Foderet tiltager. Efter disse Forsøg har Rugklid haft en ringere Foderværdi end Korn, og det hvad enten Kliden er given alene i Forbindelse med Mælkeriaffald eller i en Blanding af lige Dele Korn og Klid. Men selvfølgelig ere Forsøgene for Klid — og da ogsaa for Majs — for faatallige og for ensidige til i al Almindelighed at fælde en Dom over disse Foderstoffers Betydning som Svinefoder. Dog synes det afgjort, at et ensidigt Foder af Rugklid og Mælkeriaffald kan betegnes som uheldigt, særlig naar det for Tilvæksten uheldige Resultat i Tab. II sammenholdes med Resultatet af Bedømmelsen af de slagtede Kroppe i Afsnit D.

Paa to af de ældre Forsøgsgaarde i Vendsyssel, Asdal og Odden, udførtes der, særlig efter vedkommende Forsøgsværterens Ønske, Forsøg med en Tilsætning af malede Bygavner til Foderet, idet det formentes, at Avner vilde gjøre Gavn, navnlig i Forbindelse med det »tynde« Vallefoder. Det viste sig dog saavel ved Forsøgenes Begyndelse som under deres senere Udvikling, at det kun var en forholdsvis ringe Vægt af Avner, som Dyrene kunde fortære, naar man vilde sikre sig, at de »aad op«. Vi enedes om at udføre Forsøget saaledes, at 3 Pd. Avner i Foderblandingen kom til at erstatte 1 Pd. Korn, hvorhos Forsøgene delvis gennemførtes med dobbelte Hold, saaledes at der for et af Holdene blev strøet rigelig med

Halm, for det andet derimod ikke, hvorimod der holdtes et rent Bræddeleje til Dyrene. Man ser nemlig tit Svin gaa og gnave i Halmstrøelsen, og det var jo muligt, at de derved fik en Trang tilfredsstillet, som ikke vilde være til Stede, naar der blandedes Avner i Foderet. Holdene ere betegnede saaledes:

- A. normalt af Korn og normalt af Valle uden Strøelse,
 B. Do. do. med do.,
 C. mindre Korn og lidt Avner, do. uden do.,
 D. Do. do. med do.,
 E. (mangler paa begge Gaarde),
 F. lidt Korn og lidt Avner, megen Valle med do.

Altsaa Holdene A—B—C—D faa lige megen Valle, derimod faar Hold (E og) F en hel Del mere Valle og en

Tab. III. 1 Pd. Korn = 3 Pd. Avner = 12 Pd. Valle.

	Tilvæxt for 1 Dyr i 10 Dage. Pd.		
	norm.	Avner	
	Korn,	mindre Korn,	lidt Korn,
	norm. Valle	norm. Valle	megen Valle
a. 48de Række. Odden.			
(Hold A—B { Byg } 37.9, Avner 0, Valle 127.5 Pd.			
— C—D { og } 33.9, — 12, — 127.5 -			
— (E)—F { Rug } 21.3, — 12, — 279 -			
samt 20 Pd. Kjærnemælk for alle Hold).			
Hold A og C (og E) . . . . . uden Strøelse	12.5	11.9	—
— B, D og F . . . . . med do.	11.9	12.3	11.8
Gjennemsnit..	12.2	12.1	—
b. 49de Række. Asdal.			
(Hold A—B: Byg 30.5, Avner 0, Valle 140 Pd.			
— C—D: — 7.1, — 10.3, — 140 -			
— (E og) F: — 17.4, — 10.3, — 57 -			
samt 10 Pd. Kjærnemælk for alle Hold).			
Hold A, C (og E) . . . . . uden Strøelse	11.1	10.4	—
— B, D og F . . . . . med do.	11.5	9.8	10.8
Gjennemsnit..	11.3	10.1	—

tilsvarende Mængde mindre Korn efter Forholdet 1 Pd. Korn = 12 Pd. Valle.

Af de i Tab. III for Fodermængden opførte Tal fremgaar, at Vægten af Avnerne kun er ca. $\frac{1}{3}$ af Kornet, og gaaende ud fra Antagelsen: 1 Pd. Korn = 3 Pd. Avner, kan deres Værdi i Foderblandingen kun anslaaes til c. $\frac{1}{10}$ af hele det faste Foder, med mindre Avnerne foruden ved selve deres Næringsværdi udøve en Bivirkning m. H. t. Dyrenes Sundhed eller m. H. t. Udnyttelsen af det hele Foder. — Vi ville her først betragte de i Tab. III i de to første Kolonner ved Siden af hinanden staaende Tal. Eftersom Tallet i 2den Kolonne er større eller mindre end det tilsvarende i 1ste Kolonne, udtaler det sig til Fordel eller til Ikke-Fordel for Avnerne.

Holde vi os til de fire Gjennemsnitstal, saa er Fordelen paa begge Gaarde paa Kornfoderets Side, paa Odde dog kun med 0.1 Pd. Tilvæxt — altsaa forsvindende —, paa Asdal derimod med 1.2 Pd. — Heller ikke i 3die Kolonne med det forholdsviis store Vallefoder opdages der noget Tegn til en særlig Virkning af Avnerne. Tallene udtale ikke noget bestemt om Strøelsens Betydning, men det bedes erindret, at Forsøgene ere Sommerforsøg, og at der ikke paa nogen af Gaardene har under disse Forsøg vist sig Sygdom eller Tilbøjelighed til Sygdom hos Dyrene; og det er rimeligt, at Strøelsens Betydning særlig maa være fremtrædende i den kolde Aarstid og overfor mindre kraftige Dyr.

Afsnit B. Korn — Runkelroer — Kartofler i Forbindelse med Mælkeriaffald.

Forsøgene med Runkelroer skyldes særlig Etatsraad Valentiner's Initiativ og Udholdenhed. De bleve i Virkeligheden paabegyndte paa Gjeddesdal i Vinteren

1887—88, altsaa samtidig med, at vi udførte vore første Roefodringsforsøg med Malkekøer. Men de første Forsøg mislykkedes; Svinene begyndte nok at æde Roerne med en vis Begjærlighed, men de bleve snart kjede af dem, og det hvad enten Roerne vare raa eller kogte, og da vi for at tvinge dem til at æde Roerne knappede af i Korn og Mælkefoder, gav de negativ Tilvæxt, saa at endog to paa-begyndte Forsøgsrækker maatte standses. Paa to andre Gaarde, hvor vi paabegyndte lignende Forsøg, lykkedes det os heller ikke at faa Svinene til at æde en til Fortsættelse af den lagte Forsøgsplan tilstrækkelig Mængde Roer. Imidlertid gjenoptoges Forsøgene i Efteraaret 1888 paa Gjeddesdal med Grise, der i Forvejen havde gaaet paa Stubbemarken og derefter lidt efter lidt bleve vænnede til at æde Roer, — og nu lykkedes Forsøget fuldstændig. Roerne bleve saavel ved dette første indledende Forsøg som ved de senere givne Dyrene i raa Tilstand, men dog sønderdelte ved en »Roerasper«, der afskar Stykkerne med lidt forrevne Snitflader.

Den Plan, der blev lagt for Roeforsøget paa Gjeddesdal i Efteraaret 1888, er senere i sine Grundtræk bleven fulgt ligesom den ogsaa vil gjenfindes i de optagne Kartoffelforsøg. Til Planens fulde Gjennemførelse, saaledes at Roer og Kartoffler prøves dels med Mælk og dels med Valle som flydende Foder, hører 6 Hold Dyr, nemlig 3 Mælkehold og 3 Vallehold. Ved den første Forsøgsrække paa Gjeddesdal (50de Række) ere Foderblandingerne varierede saaledes, at 10 Pd. Runkelroer er traadt i Stedet for 1 Pd. Korn eller 6 Pd. Mælk eller 12 Pd. Valle, altsaa for Roernes og Kornets Vedkommende de samme Forholdstal, som vi benyttede ved Koforsøgene i 1889. Men da hvert enkelt af de fire Roehold ved det første Forsøg havde en større Tilvæxt end de tilsvarende Kornhold, nedsatte vi ved alle de efterfølgende Forsøg Erstatningsvægten for Roerne til 8 Pd. — Ved Kartoffelforsøgene er 4 Pd. Kartoffler traadt i Stedet for 1 Pd. Korn eller 6 Pd. Mælk eller 12 Pd. Valle.

Vi have i det Efterfølgende givet de 6 Hold Dyr Betegnelserne A—B—C—D—E—F. Foderblandingerne ere varierede efter følgende Regel:

- Hold A og B: fik meget nær Gaardens Normalfoder, A af Korn og Mælk, B af Korn og Valle.
- C og D: fik ca. Halvparten af dette Korn erstattet med Runkelroer eller Kartoffler, medens Mælken (for C) og Vallen (for D) forblev uforandret som for A og B.
- E og F: fik samme Kornmængde som A og B, hvorimod der skete et saa stort Afdrag i Mælk (for E) og i Valle (for F), at Mængden af Roer eller Kartoffler blev den samme som for C og D.

Vi have i de efterfølgende Tabeller i Overskrifter over Kolonnerne for Tilvæxt samt i de foran Kolonnerne staaende Angivelser af Fodermængden betegnet dette ved: at

- Hold A og B: have faaet normalt af Korn og normalt af Mælk eller Valle,
- C og D: have faaet lidt af Korn, normalt af Mælk eller Valle,
- E og F: have faaet normalt af Korn og lidt af Mælk eller Valle.

Ved saaledes i Foderblandingerne at lade en vis Mængde Roer eller Kartoffler ved nogle Hold træde i Stedet for Korn og ved andre i Stedet for Mælk eller Valle ere vi som alt berørt komne til at variere, og det endog temmelig betydelig, Forholdet mellem Æggehvide-stoffer og Kulhydrater i Blandingen. Før den første Forsøgsrække paabegyndtes paa Gjeddesdal, forelagdes der for Ejeren, Etatsraad Valentiner, foruden den benyttede Plan for Foderblandingerne tillige en anden, ved hvilken Variationerne i det nysnævnte Forhold vilde være blevne meget mindre, men han foretrak ubetinget den her fulgte som den, der

sigtede skarpest mod den Variation, der meget ofte i Praxis vilde forekomme, eftersom man havde Overflod af et, men Knaphed af et andet af de benyttede Foderstoffer. Der er, som det fremgaar af Tab. IV, udført 4 Forsøgsrækker med Runkelroer; i den ene er som alt anført 10 Pd., i de andre 8 Pd. Runkelroer for visse Hold traadt i Stedet for 1 Pd. Korn eller 6 Pd. Mælk eller 12 Pd. Valle. I de to Rækker (50 og 51) ere Roerne prøvede i Forbindelse dels med Mælk og dels med Valle, i de to andre Rækker (52 og 53) er der kun benyttet Mælk som flydende Foder, hvorimod der er prøvet to Slags Roer, nemlig hver Gaards almindelige Foderroer, avlede paa Stedet, og en sødere Slags, ens for begge Gaarde og avlede paa den ene Gaard (Gjeddesdal), hvorfra de nødvendige Mængder ere førte til den anden Gaard (Rosenfeldt).

Saa vel for Roeforsøgene i Tab. IV som for Kartoffelforsøgene i Tab. V ere Tilvæxttallene ordnede saaledes, at det er de Tal, som staa i samme vandrette Linie, der skulle sammenignes, naar det skal afgjøres, hvorledes Runkelroerne og Kartofflerne have erstattet de Foderstoffer, for hvilke de ere traadte i Stedet, nemlig i 2den Kolonne for Korn og i 3die Kolonne for Mælk eller Valle, naar der i begge Tilfælde gaas ud fra Foderblandingerne for Holdene i 1ste Kolonne. — I Tab. VI og VII ere de samme Tilvæxttal sammenstillede paa anden Maade til Undersøgelse af de andre Spørgsmaal, mod hvis Besvarelse Variationerne i Foderblandingerne ogsaa have sigtet.

Tab. IV er delt i to Afsnit a og b, eftersom henholdsvis 10 Pd. eller 8 Pd. Roer have tjent som Erstatning for 1 Pd. Korn, 6 Pd. Mælk eller 12 Pd. Valle, og der er udregnet og angivet med fede Typer Gjennemsnitstal for Tilvæxt for hvert af disse to Afsnit. Gjennemsnitstallene for det første Afsnit stamme ganske vist kun fra Forsøg paa en enkelt Gaard og fra to og to Hold paa denne Gaard, men hvad enten man betragter disse Tal eller de enkelte Tal for Holdenes Tilvæxt, saa har Roefoderet stadig hævdet sin Overvægt, og det synes heraf

Tab. IV. Runkelroer — Korn — Mælk eller Valle.

		Tilvæxt for 1 Dyr i 10 Dage. Pd.		
		Korn- hold	Roehold	
		norm. Korn, norm. Mælk el. Valle	lidt Korn, norm. Mælk el. Valle	norm. Korn, lidt Mælk el. Valle
a. 10. Pd. Roer = 1 Pd. Korn.				
50de Række. Gjeddesdal. Byg.				
(Norm.: Korn 17.1, Mælk 91.7, Valle 183.4 Pd.,				
lidt: — 8.5, — 40.5, — 81 —				
alle Hold: 10 Pd. Kjm., Roehold: 85 Pd. Roer).				
Hold A—C—E.....	Mælk	7.6	8.2	8.4
— B—D—F.....	Valle	7.6	8.4	8.7
Gjennemsnit..		7.6	8.3	8.6
b. 8 Pd. Roer = 1 Pd. Korn.				
51de Række. Nislevgaard. Byg.				
(Norm.: Korn 21.6, Mælk 118.1, Valle 236.3 Pd.,				
lidt: — 11.1, — 55.1, — 110.3 —				
alle Hold: 10 Pd. Kjm., Roehold: 84 Pd. Roer).				
Hold A—C—E.....	Mælk	8.4	8.7	8.5
— B—D—F.....	Valle	8.8	8.9	9.7
Gjennemsnit..		8.6	8.8	9.1
52de Række. Gjeddesdal. Byg.				
(Norm.: Korn 20.2, Mælk 96.0 Pd.,				
lidt: — 10.1, — 35.3 —				
alle Hold: 10 Pd. Kjm., Roehold: 81 Pd. Roer).				
1. Alm. Roer: Hold	{ A } —C—E..... Mælk	{ 8.6 }	8.6	8.9
2. Sødere — :	{ A ₁ } —C ₁ —E ₁ ..... Mælk	{ 8.2 }	8.7	8.6
Gjennemsnit..		8.4	8.7	8.8
53de Række. Rosenfeldt. Byg.				
(Norm.: Korn 20.3, Mælk 91.2, Kjm. 26.2 Pd.				
lidt: — 10.2, — 38.6 — 17.8 —				
Roeholdene: 81 Pd. Roer.)				
1. Alm. Roer: Hold	{ A } —C—E..... Mælk	{ 8.6 }	7.6	8.4
2. Sødere*) - :	{ A ₁ } —C ₁ —E ₁ ..... Mælk		8.9	9.3
Gjennemsnit..		8.6	8.3	8.9
Gjennemsnit for 3 Gaarde..		8.5	8.6	8.9

*) Avlede paa Gjeddesdal. Samme Slags som i Række 52.

at fremgaa, at 10 Pd. af de benyttede Roer i de paa Gjeddesdal anvendte Foderblandinger ved 50de Række har havt en større Foderværdi end 1 Pd. Korn, 6 Pd. Mælk eller 12 Pd. Valle. Forskjellen i Gjennemsnitstilvæksten for 1 Dyr i 10 Dage er 0.7 Pd. ($8.3 \div 7.6$), hvor Roerne træde i Stedet for Korn, og 1.0 Pd. ($8.6 \div 7.6$), hvor Roerne træde i Stedet for Mælk eller Valle. Forskjellen er saaledes 0.3 Pd. større i sidste Tilfælde end i første.

Betragte vi dernæst Gjennemsnitstallene for Tabellernes 2det Afsnit, hvor den tilsvarende Erstatning er nedsat til 8 Pd. Roer, se vi, at Tallene ligge hinanden en Del nærmere end i første Afsnit. Der er en Forskjel af 0.1 Pd. Tilvæxt mellem de rene Kornhold og de Hold, hvor Roer træde i Stedet for Korn; derimod er Tallet i 3dje Kolonne 0.3 større end i 2den Kolonne, hvilket er i Overensstemmelse med den tilsvarende Forskjel i 1ste Afsnit. Vi ville senere i Tab. VII komme til at betragte denne Overvægt af Tallene i 3die Kolonne, og vi skulle derfor ikke her opholde os længere ved den.

Af Enkeltheder i Tabellens 2det Afsnit skulle vi særlig henlede Opmærksomheden paa, at der paa Gjeddesdal er to aldeles ensartede Kornhold, A og A₁; det ene har en Tilvæxt af 8.6 Pd., det andet 8.2 Pd. Forsøget med disse to Hold kan kaldes et »Nøjagtighedsforsøg«, og Forskjellen 0.4 Pd. for et Dyrs Tilvæxt i 10 Dage paa to aldeles ensstillede Hold er ingenlunde nogen stor Forskjel; den kan godt være fremkommen alene derved, at blot et af Dyrene paa et Hold ikke rigtig har kunnet følge med. Det følger heraf, at en Svingning af omkring $\frac{1}{2}$ Pd. Tilvæxt til den ene eller den anden Side meget let kan faas uden netop at staa i Forbindelse med det Spørgsmaal, hvorimod der sigtes.

Vil vi for denne Række paa Gjeddesdal sammenligne et eller andet af de 4 Roeholds Trivsel med Kornholdene, gjøre vi bedst i at gaa ud fra Gjennemsnitstallet for de to Kornhold: 8.4 Pd., og vi finde da, at Roeholdene have en lille Overvægt over Kornholdene. Paa Nislevgaard ere Tallene

ogsaa lidt til Fordel for Roerne, særlig dog Tallet for Hold F, hvor Roerne have erstattet Valle.

Der er intet Tegn til, at de sødere Roer paa Gjeddesdal have virket heldigere end Gaardens almindelige Roer, men der er da heller ikke nogen stor Forskjel i Sukkermængden paa de to Slags Roer, nemlig $10.0 \div 8.8 = 1.2$ pCt. (jfr. Tab. XIX). Paa Rosenfeldt derimod har de sødere Roer Overvægt. Dette hidrører dog ikke fra, at Holdene med disse Roer paa Rosenfeldt have overfor Kornholdet havt en synderlig bedre Trivsel end de tilsvarende Hold paa Gjeddesdal, navnlig da ikke Holdet i 2den Kolonne, men derimod hidrører Overvægten fra, at Holdene med de almindelige Roer paa Rosenfeldt, navnlig da Holdet i 2den Kolonne, have havt en ringere Tilvæxt end Kornholdet. Dette er i god Overensstemmelse med Roernes Sukkerindhold; thi vel vare de søde Roer paa Rosenfeldt og Gjeddesdal af samme Slags, men de almindelige Roer paa Rosenfeldt have efter Analyserne kun indeholdt 4.5 pCt. Sukker, medens de almindelige Roer paa Gjeddesdal indeholdt 8.8 pCt. Sukker; det maa dog ogsaa bemærkes, at den ringe Tilvæxt af Holdet i 2den Kolonne paa Rosenfeldt rimeligvis staar i Forbindelse med, at der paa Holdet fandtes et mindre triveligt Dyr. Skjønt man saaledes maa være meget varsom med af nærværende Forsøg at drage Slutninger om den Indflydelse, som Variationer i Roernes Sukkerindhold kan have paa deres Foderværdi, indeholde Forsøgene derimod Opfordring til nye Undersøgelser med dette Spørgsmaal for Øje. — Men som Forsøgsresultaterne nu en Gang ere, og med de af os benyttede Roer og Foderblandinger, saa har i Gjennemsnit 8 Pd. Roer fuldt ud kunnet erstatte 1 Pd. Korn, 6 Pd. Mælk eller 12 Pd. Valle.

Vi skulle dernæst gaa over til at meddele de tilsvarende Resultater af Fodringsforsøgene med Kartoffler. Disse findes i Tab. V. (Kartoflerne ere vejede raå og derefter kogte).

Tab. V. Kartoffler — Korn — Mælk eller Valle.

	Tilvæxt for Dyr i 10 Dage. Pd.		
	Korn- hold	Kartoffelhold	
4 Pd. Kartoffler = 1 Pd. Korn.			
54de Række. Rosvang. Byg.			
(Norm.: Korn 28.2, Mælk 132.2, Valle 264.4 Pd, lidt: — 14.1, — 47.6, — 95.1 — alle Hold: 10 Pd. Kjærnemælk; Kartoffelholdene 56.4 Pd. Kartoffler.)			
Hold A—C—E..... Mælk	11.2	11.0	11.1
— (B)—D—F..... Valle	—	11.7	12.0
Gjennemsnit..	(11.6)*	11.4	11.6
55de Række. Sønder-Elkjær**). Byg.			
(Norm.: Korn 22.5, Mælk og Kjm. 97.5 Pd., lidt: — 11.25, — - — 30 — Kartoffelholdene: 45 Pd. Kartoffler.)			
Hold A og A ₁ —C—E..... Mælk	10.7	10.5	10.5
56de Række. Nislevgaard. Byg.			
(Norm.: Korn 21.2, Mælk 117.4, Valle 234.8 Pd., lidt: — 10.6, — 53.7, — 107.4 — alle Hold: 10 Pd. Kjærnemælk; Kartoffelholdene: 42.5 Pd. Kartoffler.)			
Hold A—C—E..... Mælk	7.8	8.2	8.5
— B—D—F..... Valle	8.2	8.3	8.9
Gjennemsnit..	8.0	8.3	8.7
Gjennemsnit for 3 Gaarde..	10.1	10.1	10.3

*) Middeltallet for Mælkehold og et »tænkt« Vallehold vil blive 11.6. naar det antages, at Valleholdet vilde have haft samme Overvægt over Mælkeholdet, som Valleholdene i de to andre Kolonner gjennemsnitlig have haft over de tilsvarende Mælkehold.

**) Forsøget maatte afbrydes, efter at det havde varet i 80 Dage, paa Grund af Udbrud af Sygdom i Svinebesætningen. Dyrenes Vægt var da ca. 126 Pd. i Gjennemsnit. Der havdes dobbelte Kornhold med Tilvæxt af henholdsvis 10.9 og 10.5 Pd.

De med fede Typer i nederste Linie i Tab V opførte tre Gjennemsnitstal ligge hinanden saa nær som vel muligt, og betragte vi Tallene i hver enkelt Linje, opdages der ikke store Forskjelligheder. Altsaa har efter disse Forsøg at dømme 4 Pd. kogte Kartoffler kunnet erstatte 1 Pd. Korn, 6 Pd. Mælk eller 12 Pd. Valle, men selvfølgelig ere Forsøgene alt for faa til, at dette endnu kan fastslaas som almengjældende selv indenfor Grænserne af de Foderblandinger, som ere benyttede ved vore Forsøg.

Uddrag af A og B: 1) 1 Pd. Mælk = 2 Pd. Valle.

Hidtil have vi ved Roe- og Kartoffelforsøgene kun betragtet de i Tab. IV og V opførte Tal for Tilvæxt med det Formaal for Øje at undersøge, om den benyttede Mængde af Roer eller Kartoffler kan antages at have havt samme Nyttedvirkning for Dyrenes Trivsel som de Foderstoffer, for hvilke de ere traadte i Stedet. Men Forsøgsplanerne ere ogsaa lagte saaledes, at der for nogle af Holdene ikke er anden Forskjel i Foderet end det, at 1 Pd. Mælk og 2 Pd. Valle erstatte hinanden, og det dels hvor det faste Foder er Korn alene, og dels hvor det er en Blanding af Korn og Roer eller Korn og Kartoffler. Det tit nævnte Forhold mellem Mælk og Valle 1:2 er i vore Forsøg i 25de og 27de Beretning atter og atter prøvet i forskjellige Variationer i Foderblandinger med Korn som fast Foder. Det samme er gjentaget iaar med de af Rækkerne i Tab. I—V, for hvilke der findes Tal for Tilvæxt i første Kolonne baade for Mælke- og Vallehold. Desuden haves i Tab. I og II aldeles tilsvarende Forsøg, hvor Majs og Klid indgaar i Foderblandingerne dels alene, dels i Forbindelse med Korn, og ved en Sammenligning mellem Foderværdien af Mælk og Valle i Foderblandinger kan Majs og Klid vel nok grupperes sammen med Korn. — Der haves saaledes atter iaar et

forholdsvis rigeligt Materiale til paany at undersøge Forholdet mellem Foderværdien af Mælk og Valle, naar Korn eller Foderstoffer af lignende Art indgaa som det eneste faste Foder i Blandingerne. Men som alt anført gjentages denne Sammenligning iaar ogsaa, hvor Roer og Kartoffler indgaa i Foderet paa de Gaarde, hvor der haves baade Mælke- og Vallehold, altsaa i nogle af Rækkerne i Tab. IV og V. Det er her de to og to Tal, som staa under hinanden i 2den og 3die Kolonne, der skulle sammenlignes.

For at lette Oversigten have vi i Tab. VI opstillet nogle af Tilvæxttallene fra de foregaaende Tabeller med det Formaal for Øje at undersøge, om Forholdet mellem Foderværdien af Mælk og Valle synes noget nær at være ens eller ikke, eftersom: a) Korn eller lignende Stoffer indgaar alene som fast Foder, b) eller der foruden Korn indgaar Roer, c) eller der foruden Korn indgaar Kartoffler i Foderblandingerne, og det i en saadan Mængde, at naar de benyttede Foderstoffer reduceres til en fælles Enhed ved Hjælp af de antagne Forholdstal for Foderværdien, ville Roerne eller Kartofflerne udgjøre omtrent $\frac{1}{4}$ af hele Foderet.

Betragte vi nu først de to i Tab. VI a udregnede Gjennemsnitstal for Mælkehold og Vallehold, saa finde vi en Forskjel af 0.4 Pd. ($10.6 \div 10.2$) Pd. Tilvæxt til Fordel for Valleholdene, og de umiddelbart derefter opførte Gjennemsnitstal fra de ældre Forsøg vise, at Forskjellen i 25de Beretning er 0.3, hvorimod der ingen Forskjel er i 27de Beretning. De enkelte Tal i Tab. VI a ere i 7 af 9 Tilfælde til Fordel for Valleholdene, i et for Mælkeholdet, og i ét Tilfælde ere de lige store; altsaa har som Helhed 1 Pd. Mælk haft ondt ved — i Aar saa vel som de foregaaende Aar — fuldt ud at erstatte 2 Pd. Valle, naar det faste Foder alene bestaar af Korn eller et dermed beslægtet Foderstof. Spørgsmaalet bliver nu, om dette bliver anderledes, naar der foruden Korn tillige indgaar en ikke ringe Del af Roer eller Kartoffler i Foderblandingerne. Tab. VI b og c

give Svar herpaa henholdsvis for Roernes og Kartoflernes Vedkommende. — Det ses, at Valleholdene fremdeles have Overvægten i Gjennemsnitstallene med 0.4 Pd. for Roeholdene og 0.5 Pd. for Kartoffelholdene. Alle de 8 Par sammenhørende Hold have givet Udslag til Fordel for Vallen, og altsaa har 1 Pd. Mælk ogsaa havt ondt ved at holde Ligevægt med 2 Pd. Valle, hvor der er givet et Tilskud af Roer eller Kartoffler til Foderet, og Mælken er

Tab. VI. 1 Pd. Mælk = 2 Pd. Valle.

		Tilvæxt for 1 Dyr i 10 Dage Pd.		
		Mælkehold	Vallehold	
a. Korn alene (eller lignende) som fast Foder.				
44de Række.	Tab. I.	Knivholt Byg.....	13.1	14.0
		1/2 Byg + 1/2 Majs	13.3	13.7
		Majs	13.2	13.4
45de	—	I. Baggesvogn. Majs	14.1	14.0
46de	—	II. Gjeddesdal. Rug	7.7	8.1
		1/2 Rug + 1/2 Rugklid	7.0	7.2
50de	—	IV. Gjeddesdal. Byg	7.6	7.6
51de	—	Nislevgaard. —	8.4	8.8
56de	—	V. — —	7.8	8.2
		Gjennemsnit..	10.2	10.6
Gjennemsnit af ældre Forsøg.		25de Beretning	10.0	10.3
— — — —		27de —	9.5	9.5
b. Korn og Roer som fast Foder.				
50de Række.	Tab. IV.	Gjeddesdal. Lidt Korn og Roer	8.2	8.4
		Normal - - -	8.4	8.7
51de	—	IV. Nislevgaard. Lidt - - -	8.7	8.9
		Normal - - -	8.5	9.7
		Gjennemsnit..	8.5	8.9
c. Korn og Kartoffler som fast Foder.				
54de Række.	Tab. V.	Rosvang. Lidt Korn og Kartoffler	11.0	11.7
		Normal - - —	11.1	12.0
56de	—	V. Nislevgaard. Lidt - - —	8.2	8.3
		Normal - - —	8.5	8.9
		Gjennemsnit..	9.7	10.2

her ikke »bedre kommen til sin Ret«, end hvor det faste Foder er Korn alene.

Uddrag af A og B: 2) 1 Pd. Korn = 6 Pd. Mælk
og 1 Pd. Korn = 12 Pd. Valle.

Variationerne i Foderet for de to Roehold og de to Kartoffelhold, hvis Tilvæxttal staa i samme vandrette Linie i Tab. IV og V, bestaa i Virkeligheden blot i, at noget af Kornet og af Mælken er traadt i Stedet for hinanden efter Forholdstallet 1:6; og ligeledes for Valleholdene er noget af Kornet og noget af Vallen traadt i Stedet for hinanden efter Forholdet 1:12, medens Roe- eller Kartoffelmængden er bleven uforandret. Da vi nu ved vore tidligere Korn—Mælk—Valle-Forsøg fra 25de og 27de Beretning have fundet, at Korn og Mælk samt Korn og Valle noget nær have kunnet erstatte hinanden efter de nævnte Forholdstal, vil det have særlig Interesse at se, om der heri sker nogen Forandring, naar der i Foderet foruden Korn og Mælk eller Korn og Valle tillige indgaar en Del Roer eller Kartoffler og i lige Mængde for de to og to Hold, der skulle sammenlignes. Det er Tilvæxttallene i Tab. IV og V paa den ene Side: lidt Korn — normal Mælk eller Valle, og paa den anden Side: normal Korn — lidt Mælk eller Valle, der skulle sammenlignes. Dette er sket i Tab. VII, og saaledes at de første Hold (norm. Mælk eller Valle) betegnes som »Mælkehold« eller Vallehold, de sidste (norm. Korn) betegnes som »Kornhold«.

Af Gjennemsnitstallene for Tilvæxt i Tab. VII a og b fremgaar, at baade hvor der er fodret med Roer og med Kartoffler, er der en ringe Overvægt for Kornholdene; men Forskjellen er henholdsvis kun 0.2 og 0.1 Pd.; i de enkelte Rækker ere Tallene 6 Gange til Fordel for Kornet, 2 Gange for Mælken, og 1 Gang staa de lige. Sammenholdes dette med Resultaterne fra de foregaaende Aars Forsøg (se Tallene under Tab. VII a og b), da der alene blev fodret

med Korn og Mælk, saa synes det, at Mælken over for Kornet — saa vel som over for Vallen — ikke er »kommen bedre til sin Ret« derved, at Roer eller Kartoffler ere indgaaede i Foderblandingerne.

Tab. VII.

1 Pd. Korn = 6 Pd. Mælk } med Roer eller Kartoffler
1 Pd. Korn = 12 Pd. Valle } i Foderblandingen.

		Tilvæxt for 1 Dyr i 10 Dage Pd.	
		Mælkehold	Kornhold
a. 1 Pd. Korn = 6 Pd. Mælk i Forbindelse med Roer.			
50de Række.	Tab. IV.	Gjeddesdal.....	8.2 8.4
51de	—	Nislevgaard.....	8.7 8.5
52de	—	Gjeddesdal.....	8.6 8.9
—	—	Do.	8.7 8.6
53de	—	Rosenfeldt.....	7.6 8.4
—	—	Do.	8.9 9.3
		Gjennemsnit..	8.5 8.7
b. 1 Pd. Korn = 6 Pd. Mælk i Forbindelse med Kartoffler.			
54de Række.	Tab. V.	Rosvang.....	11.0 11.1
55de	—	Sønder-Elkjær.....	10.5 10.5
56de	—	Nislevgaard.....	8.2 8.5
		Gjennemsnit..	9.9 10.0
Ældre Forsøg alene med Korn og Mælk.		25de Beretning	8.8 8.9
— — — — —		27de —	8.9 9.1
c. 1 Pd. Korn = 12 Pd. Valle i Forbindelse med Roer eller Kartoffler.			
50de Række.	Tab. IV.	Gjeddesdal. Roer.....	8.4 8.7
51de	—	Nislevgaard. —	8.9 9.7
54de	—	V. Rosvang. Kartoffler	11.7 12.0
56de	—	Nislevgaard. —	8.3 8.9
		Gjennemsnit..	9.3 9.8
Ældre Forsøg alene med Korn og Valle.		25de Beretning	9.5 9.5
— — — — —		27de —	8.4 9.4

Vi skulle nu betragte de i sidste Afsnit af Tab. VII opførte Tilvæxttal for Vallehold og Kornhold, og det vil ses, at ogsaa her er en ringe Overvægt paa Kornets Side, hvad ogsaa er Tilfældet med Tallene fra 25de og 27de Beretning, naar de tages under ét.

Altsaa: Tilskud af Roer eller Kartoffler til Foderet har ikke indvirket kjendelig paa de ved vore tidligere Forsøg fundne Forholdstal hverken mellem Foderværdien af Korn og Mælk eller af Korn og Valle.

Naar vi nu atter og atter i flere Aar have udført Forsøg med det Formaal for Øje om muligt at finde Forholdstal for Foderværdien dels mellem skummet Mælk og Valle, dels mellem skummet Mælk og Korn, saa have vi saavel fra Begyndelsen som senere taget Sigte mod visse Mejeriforhold, hvor det kan have ikke ringe praktisk Betydning at kjende saadanne Forholdstal, for saa vidt de overhovedet kunne findes, og de ikke svinge alt for meget for de forskjellige Foderblandinger eller for de forskjellige Gaarde. Det Spørgsmaal fremstaar ofte: hvad der — over for de til en given Tid bestaaende Priser for Fedesvin og for Ost — er fordelagtigst: enten at opfodre den skummede Mælk paa Svin eller lave Ost af den og opfodre Vallen; og for dette Spørgsmaals Besvarelse spiller Forholdet mellem Foderværdien af Mælk og Valle en væsentlig Rolle. — Men overfor den rivende Hurtighed, som Udviklingen af Andels- og Fællesmejerier i de senere Aar har taget, synes det at have en endnu større Betydning at kjende et nogenlunde sikkert Udgangspunkt til Bestemmelse af den skummede Mælks Værdi, naar der ikke haves anden Brug for den end at anvende den til Svinefoder, og navnlig naar den skal tages tilbage af Leverandøren for at benyttes i dette Øjemed. Et saadant Udgangspunkt

kan nu vel nok siges at være fundet ved vore mange Forsøg, idet 6 Pd. Mælk meget nær har kunnet erstatte 1 Pd. Korn i de mangfoldige Variationer i Foderblandinger, som vi have benyttet. Altsaa kan under den givne Forudsætning for Mælkens Anvendelse dens Pris efter Vægt ikke vel sættes højere end til $\frac{1}{6}$ af Kornets, hvilket vil svare til henholdsvis $4-3\frac{1}{3}-2\frac{2}{3}$ Øre pr. Kande, naar Kornet koster $6-5-4$ Øre Pundet. Mange ville vist finde, at dette for Mælkens Vedkommende er et bedrøveligt Resultat, særlig da det formenes, at Mælken paa Grund af sit Æggehvidestof og Mælkesukker bør som Føde for Mennesker sættes i Klasse med skjært Kjød for det første Stofs Vedkommende og med Sukker for det sidstes; det vilde dog utvivlsomt ikke gaa Kjød og Sukker bedre, hvis de skulde værdsættes efter deres Betydning som Svinefoder. Men man vil selvfølgelig heller ikke anvende Kjød og Sukker til Svinefodring, med mindre man tænker sig en saa stor Overflod deraf, at de enten maa kastes bort eller fodres op. En vis Vægt af Kjød og Sukker spiller for den menneskelige Ernæring den samme Rolle, hvad enten den betales med en høj eller en lav Pris, og det samme gjælder om den skummede Mælk. Denne har fra gammel Tid af her i Landet været anset for et fortrinligt Næringsmiddel, hvad enten den nydes i Form af en Skaal Mælk til Brød eller sammenkogt med Gryn til Vælling eller Grød eller paa anden Maade; den megen Tale om, at den skummede Mælk fra Centrifugen skulde have en synderlig mindre Næringsværdi end anden skummet Mælk, kan jo betegnes som løs og ubegrundet Tale. Selve Skumningsmaaden indvirker ikke hverken paa Mængden eller Beskaffenheden af Mælkens Æggehvidestof eller Mælkesukker, det er kun Fedtmængden, der er lidt lavere i den maskinskummede end i den haandskummede Mælk. Men skjært Kjød og flere Slags Fisk, f. Ex. Torsk og Rødspætter, indeholde ogsaa grumme lidt af Fedt, de bestaa næsten udelukkende af Æggehvideoffer og Vand, men de ere dog meget nærende Spiser. Nu indeholder 6 Pd.

skummet Mælk omtrent den samme Mængde af Æggehvide­stoffer som 1 Pd. skjært Kjød, og desuden $\frac{1}{4}$ Pd. Sukker; men denne Mængde Æggehvide­stof og Sukker kan i skummet Mælk, solgt til den Værdi, som den i Virkeligheden har for mange Mejerier og Leverandører, faas for 6 Øre, medens den samme Mængde alene af Æggehvide­stoffer i Kjød vil koste omkring 40—50 Øre, og saa følger endda med Kjødet ikke noget i Tilgift, der svarer til det nævnte $\frac{1}{4}$ Pd. Sukker i de 6 Pd. Mælk. I det Udviklingen af Andels- og Fællesmejerivæsenet har bevirket Fremkomsten af skummet Mælk i en saa overflødig Mængde, at den i mange Egne kun kan udbringes til knap 1 Øre Pundet, har den derved tillige fremskaffet Overflødighed af et i Forhold til sin Næringsværdi uhyre billigt Næringsmiddel til Føde for Mennesker; dette kan utvivlsomt ikke tit nok gjentages over for Smaakaarsfolk, der have ondt ved at forskaffe sig tilstrækkelig Mængde af Æggehvide­stof fra saa dyre Næringsmidler som Kjød, Fisk og Æg.

Afsnit C. Svin af forskellige Racer.

Disse Forsøg ere en ligefrem Fortsættelse af de tilsvarende Forsøg i 27de Beretning og ere som disse iværksatte efter Foranstaltning af Landboforeningen »Vendsyssel«, der alene har taget Bestemmelse om de Svineracer, eller rigtigere de Afstamninger af forskellige Krydsninger, der skulde søges inddragne under Forsøgene, ligesom selve Dyrene ere skaffede til Veje ved Foreningens Foranstaltning, hvorhos den som alt nævnt har anvist os de Gaarde, paa hvilke Forsøgene kunde udføres. Vi maatte ligesom i Fjor stille den Fordring, at de Dyr af forskellige Racer, hvormed der skulde udføres Forsøg paa den enkelte Gaard, skulde m. H. t. Alder, Legemsvægt

og tilsyneladende Trivelighed staa hinanden saa nær, at der kunde dannes et Hold Dyr for hver Race, og saaledes at Holdene af de forskjellige Racer maatte antages at ville trives lige godt, naar de fodredes ens, med mindre netop Raceforskjellen kunde bevirke en Forandring. Ved Forsøgene ifjor var der paa samme Gaard dobbelte Hold Dyr af den enkelte Race, hvorhos saadanne to Hold fodredes lidt forskjelligt af Hensyn til, at vi ønskede at kombinere et Mælk-Valle Forsøg i Forbindelse med disse Raceforsøg. Men iaar havest der paa den enkelte Gaard kun ét Hold Dyr af hver af de der prøvede Racer, og alle Holdene ere fodrede ens og med Gaardens »Normalfoder« af Korn og Mælkeriaffald. Gaardene have iaar havt noget friere Hænder end ifjor m. H. t. S sammensætningen af og Variationer i Foderblandingen; der har intet været til Hinder for, at man under selve Forsøget har kunnet gaa over fra én Kornsort til en anden, eller til én Tid benytte forholdsvis megen skummet Mælk og til en anden Tid megen Valle, naar det blot stadig iagttoges, at alle Holdene paa samme Gaard fodredes ens. Landboforeningens Formand, Forpagter Winkel, Dybvad, har afgivet følgende Beretning, vedkommende Valget af Racer, Anskaffelse af Forsøgsdyr m. m.:

Dybvad i Novbr. 1889.

Landboforeningen »Vendsyssel« vedtog i Efteraaret 1888, at de i Aarets Løb udførte Raceforsøg om muligt skulde gjentages i 1889 og i Hovedsagen paa samme Maade som i 1888. Betingelserne for, at Forsøgene kunde udføres, var, at Docent Fjords Medhjælp ved Forsøgenes Ledelse kunde erholdes, at de nødvendige Pengemidler kunde erhverves, samt at de nødvendige Racedyr kunde tilvejebringes. Pengemidlerne skaffedes velvillig dels fra Svinelagterierne i Hjørring, Aalborg, Randers og Aarhus, dels fra Staten. Forsøgsdyrene mente vi lettere og bedre at kunne skaffe iaar, da Udvalget nu havde forrige Aars Erfaringer at bygge paa. Planen for

Forsøgenes Udførelse blev lagt saa tidlig, at Udvalget mente at kunne være sikker paa at skaffe alle Dyrene paa samme Tid, saa at Forsøgene kunde sættes i Gang samtidig paa alle Gaarde. Men trods det, at alle Forberedelserne vare foretagne paa bedste Maade, glippede dette dog, da de os sikrede »Ursvin« bleve for gamle i Forhold til de andre Forsøgsdyr og maatte opgives, og det voldte da megen Vanskelighed at skaffe andre i deres Sted. Vanskeligheden overvandt imidlertid, om vi end ikke kunde tilvejebringe et saa stort Antal Grise af Ursvineracen, at alle Gaarde kunde forsynes dermed. I det Hele maa vi dog udtale, at Forsøgsdyrene iaar have været bedre — mere typiske — end ifjor. Imidlertid fremtræder Fordelingen af Raceholdene paa de forskjellige Gaarde ikke saa systematisk som paatænkt, idet en af de valgte Forsøgsgaarde, Kringelhede, helt har maattet udgaa, da der kort efter Forsøgenes Paabegyndelse paa denne Gaard udbrød i Svinebesætningen en Sygdom, der ogsaa angreb Forsøgsdyrene, og paa en anden Gaard, Dybvad, maatte et af Holdene stryges som Forsøgshold, da et af Dyrene døde og flere af de andre af og til vare syge, saa at Holdet ikke kunde fortære sit Foder.

Som det vil erindres, udtalte Udvalget ifjor, at man ved Forsøgene ønskede oplyst, om der var nogen bestemt Race at foretrække for vor stedlige, og i hvilken Retning vi skulde gaa, enten »fremad« ved at søge tilvejebragt en Krydsning med en mere forædlet Race, eller »tilbage« ved at søge en mere oprindelig Race (Ursvin). Da der fra forskjellige Sider har været rettet en Kritik over de af os tilvejebragte »Racer«, maa Udvalget her tillade sig at fremkomme med nogle Udtalelser til Begrundelse af de valgte Racedyr. Man har udtalt, at saadanne Forsøg burde have været foretagne med »rene Racer«; dette er formentlig en fejlagtig Betragtning. Meningen med Forsøgene var jo at tilvejebringe et Resultat, der kunde pege hen paa, hvad Vej Svineopdrætterne skulde gaa for ved let opnaelige Midler at skaffe noget bedre end det, vi

besidde. Det kunde jo lidet nytte os og Svinefedere Landet over at foretage Forsøg med »rene Racer«, da saadanne saa godt som slet ikke findes i vort Land, og selv om Dyr af saadanne Racer paa en meget besværlig og bekostelig Maade kunde skaffes, saa vilde Forsøg dermed være betydningsløse for det praktiske Agerbrug, selv om de gav aldeles bestemte Resultater, da derved vilde blive anvist Veje, som kun faa havde Midler til at følge eller Tid til at naa. Udvalget maa derfor hævde det fuldt berettigede i, at det ved »Racer« har forstaaet »Krydsninger«, der have erholdt et bestemt typisk Præg, som f. Ex. »Holstebrosvinene«, der som bekjendt er Produktet af en mangleaarig Krydsning med Yorkshireracen. Vi se daglig i vore Fagblade, at Opdrættere anbefale Tillægsgrise af alle mulige Krydsninger, vi høre ved Møder Foredragsholdere anbefale snart denne, snart hin »Race«, vi se ved vore Dyrskuer Tillægsdyr af meget forskjelligt Præg, der dog ofte blive bedømte saa forskjellig, at Folk overordentlig vanskelig kan komme til Klarhed over, hvad Resultatet egentlig bliver af alle Modsigelserne. Det formentes derfor, at et Fodrings- og Slagtningsforsøg med de mest udprægede og hyppigst benyttede Krydsningsprodukter maatte være den eneste paalidelige Vej at gaa for at komme til et brugeligt Resultat.

De valgte »Racer« vare da 1) »Vendsysselsvin« (3: almindelige lokale Landstammer), 2) »Ursvin«, 3) »Holstebrosvin«, 4) »Tamworthsvin«. »Polandchinasvin«, som vare inddragne under Forsøgene ifjor, mente Udvalget at maatte opgive iaar, da disses mest typiske Form staar i en aldeles bestemt Modstrid med Slagteriernes Fordringer til et »typisk Slagterisvin«.

Vendsysselsvinene paa Langholt og Dronninggaard vare af Dronninggaards Stamme, den samme der benyttedes ifjor baade paa Dronninglund og Dronninggaard.

Ursvinene paa Dronninggaard og Dybvad opkøbtes af samme Mand som ifjor, og de vare i Hoved-

sagen af samme lokale Stamme som ifjor. Individerne vare iaar sundere end ifjor og mere ensartede.

Angaaende Vendsysselsvinene og Ursvinene paa Voergaard samt Vendsysselsvinene paa Dybvad bemærkes: Disse 3 Hold kunne kun, naar henses til Afstamningen paa mødrene Side, tilkomme den Benævnelse, de have faaet. Alle tre Hold ere tillagte paa Voergaard, og Faderen til dem var en ægte Yorkshire-Orne. Paa Voergaard haves to Slags Vendsysselsøer, den ene af en forbedret Landrace, der kan jævnstilles med de Svin, som vi nu en Gang have kaldt »Vendsysselsvin«, den anden af en paa Gaarden bevaret gammel Landrace, der i sine ydre Præg ligner de saakaldte »Ursvin«. Søer af den første Slags ere Mødre til Dyrene paa de to »Vendsysselhold«, af hvilke det ene førtes til Dybvad, medens det andet forblev paa Voergaard; Dyrene af disse to Hold lignede i deres ydre Præg meget Holstebrotypen. Søerne paa Voergaard af det sidstnævnte Slags ere Mødre til Urholdet paa Voergaard; Dyrene paa dette Hold bleve valgte saaledes, at de i deres Ydre lignede deres Mødre, altsaa ogsaa Dyrene paa de andre Hold af Ursvin.

Holstebrosvinene opkøbtes af Assistent Gommensen i Holstebroegnen; de bleve udtagne af nogle udpræget gode Besætninger, der alt om Efteraaret vare tagne i Øjesyn. Det var alle gode Dyr af ensartet og typisk Præg.

Tamworthsvinene tilvejebragtes dels fra Langholt og dels fra Dybvad. De vare Krydsninger med samme Orne, som benyttedes ifjor; denne var i nogen Tid udlaant fra Langholt til Dybvad. Alle Dyrene vare gode og udpræget typiske.

Sluttelig maa vi bemærke, at Forsøgene atter iaar, paa Grund af Aarsager, hvorover vi ikke vare Herre, bleve satte vel sent i Gang. Mulig har dette været en medvirkende Grund til, at Forsøgsdyrene ogsaa iaar ere blevne fodrede stærkere, end man maa anse for heldigt, naar Formaalet skal være at tilvejebringe gode Slagtersvin, og dette Forhold har mulig ogsaa, navnlig mod Slut-

ningen, virket noget udviskende paa de forskjellige Racers oprindelige Anlæg.

Paa Udvalgets Vegne

J. Winkel.

Idet vi henvise til foranstaaende Redegjørelse og ligeledes til Redegjørelsen i 27de Beretning om, hvad der forstaaes ved »Vendsysselsvin«, »Ursvin«, »Holstebrosvin« og »Tamworthsvin«, skulle vi bemærke, at vi i Text-tabellerne saa vel som af og til i Texten ligesom ifjor ville benytte Betegnelsen:

- 1) . . . **V** . . . for Vendsysselsvin.
- 2) . . . **U** . . . for Ursvin,
- 3) . . . **H** . . . for Holstebrosvin og
- 4) . . . **T** . . . for Tamworthsvin.

Tab. VIII. Svin af forskjellige Racer ved ens Fodring.

1889.	Tilvæxt for 1 Dyr i 10 Dage.			
	V	U	H	T
Dronninggaard (57 Række)	10.5	9.7	10.7	—
Voergaard (58 —)	(9.8)	(9.3)	10.5	9.7
Dybvad (59 —)	(11.1)	11.0	—	11.4
Langholt (60 —)	9.8	—	10.1	10.1
<hr/>				
Ældre Forsøg. 1888. (27de Beretning.)				
Dronninglund	8.6	8.4	8.9	—
Dronninggaard	11.1	9.8	8.9	—
Dybvad	9.3	—	—	9.7
Langholt	9.5	—	—	9.8

I Tab. VIII findes Tilvæxttallene fra de udførte Raceforsøg. Tallene for de tre Hold Yorkshire-Krydsninger (jfr. Winkel's Beretning) ere satte i Klammer. Forneden

i Tabellen er tillige anført de tilsvarende Resultater fra de ældre Forsøg (jfr. 27de Beretning).

Betragte vi nu først i Forsøgene fra 1889 de tre i Klammer staaende Tal for Yorkshirekrydsningerne og sammenholde dem med de tilsvarende Tal for de andre Hold paa de samme Gaarde, saa er der intet, der tyder paa en Overvægt for noget af disse 3 Hold fremfor de andre Hold paa de samme Gaarde. U-Holdet paa Voergaard er endog i Minimum med sin Tilvæxt, medens V-Holdene paa begge Gaarde have noget nær samme Tilvæxt som T-Holdene. Sammenlignes Tilvæksten for nogle af de andre Hold, da ses f. Ex., at i 1889 har paa Dronninggaard og Langholt H-Holdene haft en ringe Overvægt over V-Holdene, nemlig 0.2 og 0.3 Pd. Tilvæxt for 1 Dyr i 10 Dage; men i 1888 havde V-Svinene paa Dronninggaard en Overvægt af 1.2 Pd. over H-Svinene paa samme Gaard. Der er altsaa lige saa lidt ved Forsøgene fra 1889 som ved de tilsvarende fra 1888 fremkommet noget bestemt Tegn til, at Landmænd i Vendsyssel vilde — hvad Dyrenes Trivsel ved ens Foder angaar — vinde noget væsentligt ved at ombytte den hjemlige Race med de andre, som have været anbefalede, naar da den hjemlige Race bestaar af sunde Individier. Det maa imidlertid erindres, at alle Holdene paa samme Gaard ere fodrede lige stærkt; men der kan jo tænkes den Mulighed, at Dyr af en Afstamning bedre end de andre kunne taale et stærkere Foder, uden at Kvaliteten lider derunder. Som det vil fremgaa af Afsnit D, giver Bedømmelsen dog ingen Antydning i saa Henseende, og da der, som alt anført, i Aar er fodret forholdsvis stærkt, er der næppe nogen stor Sandsynlighed for, at den ene Art vilde udmærke sig synderlig fremfor den anden i denne Retning, i alt Fald næppe saa meget, at Slagterierne vilde konstatere dette ved en kjendelig Prisforskjel.

Afsnit D. Bedømmelsen paa Slagterierne.

Den paa Slagterierne foretagne Bedømmelse af vore Forsøgssvin har saavel ved tidligere som ved nærværende Forsøg særlig været rettet imod ved et handelskyndigt Skjøn at faa fastslaaet Dyrenes Værdi som Sengsvinvarer, og vi ere gaaede ud fra, at dette simplest naaedes ved, at vi som Hovedgrundlag for Bedømmelsen benyttede de Betalingsklasser, hvori de slagtede Dyr sættes, naar der paa Slagterierne afregnes efter »Slagtevægt«, d. e. Vægten af Kroppene, befriede for Indvolde, Haar og Smuds, men med Hoved, Ben og Flomme. Ved Forsøgene i 27de Beretning bleve Dyrene fra en Del af vore Forsøgsgaarde satte i Betalingsklasser efter Bedømmelse af de levende Dyr (»Afregning efter levende Vægt«). Men af nogle i 27de Beretning gjorde Sammenstillinger fremgik det, at de Betalingsklasser, som herved fremkom, i mange Tilfælde i det mindste, ikke vare endog kun et nogenlunde paalideligt Udtryk for Værdien af de slagtede Kroppe, idet Dyr, som vare komne i samme Betalingsklasse, kunde have et højst forskjelligt Svind ved Slagtning, ligesom Kjød og Flæsk kunde være af meget forskjellig Godhed. Ved nærværende Forsøg ere derfor alle Dyrene blevne afregnede efter Slagtevægt, og den Betalingsklasse, hvori de efter Bedømmelsen af de slagtede Kroppe ere satte, er netop den Godhedsklasse, hvorunder de i de efterfølgende Tabeller ere opførte. Selvfølgelig kan der ogsaa ved Afregning efter Slagtevægt være »skjønnet« efter et noget forskjelligt Udgangspunkt paa de forskjellige Slagterier, og vel ogsaa paa samme Slagteri ved forskjellige Slagtninger, men desuagtet er der næppe Tvivl om, at Dommen i sine Hovedtræk kan betragtes som tilstrækkelig nøjagtig for det Øjemed, hvori den her benyttes, og dette gjælder selvfølgelig ikke mindst for de Sammenligninger, der gjøres mellem forskjellige Hold Dyr fra én Gaard eller fra flere Gaarde, hvorfra der er slagtet og bedømt samtidig.

I Hovedtrækkene er der benyttet det samme Grundlag for Klasseinddelingen som i 25de og 27de Beretning, hvorefter:

- »god« (eller 3die Klasse) betyder, at Dyrets Størrelse, Form, Fedme, Flæskets og Kjødets Beskaffenhed, alt tilsammen har været saaledes, at Kroppene ere blevne betalte med »Notering« for gode Sengsvinvarer.
- »bedre« (eller 2den Klasse) betyder, at der har kunnet gives en lille Overpris over »Notering«.
- »bedst« (eller 1ste Klasse) betyder, at der har kunnet gives den højeste Overpris over »Notering«, som der paa den Tid betaltes for bedste Varer.
- »ringe« betyder, at Flæsk og Kjød har været løst eller blødt, eller har havt andre Fejl, der have bevirket, at der er sket et Afdrag i den ved Noteringen fastsatte Pris.

Vi maa dog strax oplyse, at medens hver af de tre Klasser 1ste, 2den og 3die kun omfatter en enkelt efter Ugens Notering bestemt Pris, saa omfatter Klassen »ringe« derimod forskjellige Afdrag fra Noteringen.

Den her givne Beskrivelse af Klassedelings Betydning støtter sig nærmest til den Fremgangsmaade, der følges ved Afregningen paa Christianshavns Svineslagteri, hvor Afregningen efter Slagtevægt har været fulgt i lang Tid. Om man i andre Slagterier ved »Ugens Notering« forstaar den virkelige »Toppris« for 1ste Klassen Vare, har ingen Betydning over for Afregningsprisen eller Klassedelingen, naar Topprisen i Virkeligheden er ens, og Klassedelingen foregaar efter ens Principper m. H. t. Kvalitet og Prisforskjel.

Ligesom i 27de Beretning have vi ogsaa iaar faaet indført en Tal-Betegnelser for fastere eller blødere Flæsk. Betydningen af disse Tal er som i 27de Beretning, nemlig:

1 og 2 betegner en god Kvalitet som Handelsvare.

3 betegner, at Flæsket vel har en Tendens til Blødhed, men det er dog nok muligt, at Blød-

heden kan forsvinde ved Kroppens Saltning og Henliggen i Kølekamret.

4 og 5 betegner en Blødhed eller Løshed, der gjør, at Kroppen maa betegnes som slet Handelsvare, altsaa svarende til Klassen ringe i de efterfølgende Tabeller.

De i de efterfølgende Tabeller angivne Tal for »levende Vægt i Slagteriet« stamme fra Vejninger, udførte umiddelbart før Dyrene slagtedes. Den opførte »Slagtevægt« er Vægten af Kroppene, efter at de i opskaaren og rensset Tilstand have hængt en Nat over i Slagteriet, altsaa indgaar ogsaa Svindet ved Fordampning fra det varme Kjød og Flæsk i de i Tabellen opførte Procenttal for »Svind ved Slagtning«. De i 4de Kolonne opførte Tal for Flæskelagets Tykkelse ere Middeltal af Maalinger, foretagne paa flere Steder.

Svinene ere slagtede og bedømte paa følgende Slagterier: fra Gjeddesdal og Rosenfeldt paa Christianshavns Svineslagteri, fra Nislevgaard paa Odense Svineslagteri, fra Rosvang paa Horsens Andelslagteri, fra Gaardene i Vendsyssel paa Svineslagterierne i Aalborg og Hjørring. Der er paa disse Slagterier vist os stor Imødekommen. Der er ej blot anvendt en særlig Omhyggelighed ved selve Bedømmelsen med den dertil hørende Klassedeling, men man har ogsaa med stor Velvilje været os behjælpelig med at faa de øvrige Iagttagelser udførte.

Idet vi nu gaa over til at meddele Resultatet af Bedømmelserne, skulle vi først gjøre den almindelige Bemærkning, at ved Vendsysselforsøgene i Sommeren 1889 blev der paa de fleste Gaarde fodret forholdsvis stærkt og utvivlsomt noget stærkere, end det anses for hensigtsmæssigt for gode Sengsvinvarer. Ejerne havde jo Ret til at bestemme Mængden af det saakaldte »Normalfoder«, men dog saaledes, at Foderet ikke derved for noget af Holdene blev større, end at Dyrene kunde æde op, og de fleste af Ejerne mente, at den stærke Fodring betalte sig

bedst, naar da Priserne ikke sloges ned, fordi nogle af Dyrene bleve for fede. Men i Sommeren 1889 afregnedes der paa Slagterierne i Hjørring og Aalborg efter »levende Vægt« og uden nogen særlig skarp — ja til sine Tider endog slet ingen — Sortering, saa at ofte alle Dyrene fra en Gaard betaltes med ens Pris. Under saadanne Forhold maatte for Ejerne Maalet være at producere den største levende Vægt med den mindste Udgift til Foder. For at Ejerne imidlertid ikke skulde lide noget Tab ved, at Forsøgssvinene desuagtet afregnedes efter Slagtevægt, tilbød vi for Forsøgskontoens Regning at overtage Forsøgsdyrene fra Vendsysselgaardene til højeste Notering for levende Vægt, altsaa uden Sortering, medens Slagterierne igjen afregnede Dyrene til os og i Betalingsklasser efter Kroppenes Kvalitet. Dette Tilbud modtoges af 8 af de 9 Gaarde, men vor Forsøgskonto led dog ikke noget Tab ved denne Forretning, tværtimod havdes som Helhed en pæn lille Avance, og det uagtet der for den ene Gaard var et betydeligt Tab paa de Dyr, der vare fodrede med Rugklid, da disse alle kom i Klassen »ringe«. Vi havde Tab for tre og Fortjeneste for fem af de otte Gaarde, og dette anskueliggjør yderligere, at Slagterierne, naar de skulle afregne efter levende Vægt, maa sætte Priserne saaledes, at de kunne tjene paa de gode Dyr, hvad de tabe paa de mindre gode; men dette gaar jo ud over de Gaarde, der levere de bedste Varer. — Den niende Gaard lod selv sine Svin afregne efter Slagtevægt og tabte ikke derved.

I nogle af de efterfølgende Bedømmelsestabeller vil Antallet af Dyr paa nogle af Holdene findes at være mindre end efter Hovedtabellerne (se Anm. S. 6); Grunden hertil er, at enkelte Dyr ere holdte tilbage paa Gaardene som Tillægsdyr, andre til Slagtning til Husholdningsbrug, atter andre til yderligere Fedning. For saadanne Hold vil der ogsaa kunne findes forholdsvis stor Uoverensstemmelse mellem den i Hovedtabellerne opførte Slutningsvægt af ét Dyr paa Holdet og det tilsvarende Tal for Vejning i Slagteriet.

Majsforsøgene (Tab. IX). Tallene i de første

Tab. IX. Bedømmelse fra Majsforsøgene.

	Gjennemsnit.					Antal Dyr i Klasse			
	1 Dyrs Vægt i Slagteriet		Svind ved Slagtning pCt.	Flæskets Tykkelse Tom.	Tal for Blødhed	1 bedst	2 bedre	3 god	4 ringe
	le- vende Pd.	slag- tet Pd.							
a. 44de Række. Knivholt.									
Hold A alene Byg og Mælk	174	138	20.7	1.6	2.2	2	1	1	1
— B — — og Valle	180	143	20.6	1.7	2.0	1	3	1	-
— C halvt Byg og halvt Majs og Mælk....	175	137	21.7	1.6	2.0	4	1	-	-
— D halvt Byg og halvt Majs og Valle....	178	141	20.8	1.8	3.0	-	-	-	5
— E Majs alene og Mælk	172	137	20.3	1.7	3.0	-	1	-	4
— F — — og Valle	178	141	20.8	1.6	3.2	-	-	2	3
Gjennemsnit og Sum..	176	140	20.8	1.7	2.6	7	6	4	13
b. 45de Række. Baggsvogn.									
Hold B Rug alene og Valle	170	132	22.4	1.4	1.3	5	1	-	-
— D halvt Rug og halvt Majs og Valle....	182	143	21.4	1.6	2.0	1	3	-	2
— E Majs alene og Mælk	185	143	22.7	1.4	2.2	2	1	1	2
— F — — og Valle	184	146	20.7	1.5	1.8	1	4	-	1
Gjennemsnit og Sum..	180	141	21.8	1.5	1.8	9	9	1	5
Gjennemsnit og Sum for begge Gaarde:									
3. Hold: Korn alene.....	175	138	21.2	1.6	1.8	8	5	2	1
3. — halvt Korn og halvt Majs.....	178	140	21.3	1.7	2.3	5	4	-	7
4. — Majs alene.....	180	142	21.1	1.6	2.6	3	6	3	10

Kolonner af Tab. IX, vedkommende Vægt og Svind samt Flæskelagets Tykkelse, frembyde intet særligt til Fordel for det ene eller det andet Slags Foder. Ret paa-faldende ere de lave Procenttal for Svindet ved Slagtning, naar de sammenholdes med de tilsvarende Tal fra Vend-sysselforsøgene i 27de Beretning. Men det er da ogsaa særlig Tallene i de øvrige Kolonner, nemlig Tallene for Blødhed og Klassedeling, der skulle være det bestemmende ved Afgjørelsen af, om det ene eller det andet Foder synes at have givet de bedste Sengsvin. Vi have nederst i Tab. IX samlet Tallene for Klassedelingen for begge Gaarde under ét i tre Grupper, eftersom det faste Foder har været Korn eller lige Dele af Korn og af Majs eller Majs alene, og se vi paa disse Tal, hævder det rene Kornfoder strax sin Overvægt med kun 1 Dyr af 16 i Klassen »ringe«, medens Grupperne med mindre eller mere Majs i Foderet have henholdsvis 7 og 10 Dyr i denne Klasse. Det maa dog bemærkes, at Hold C paa Knivholt med halvt Korn og halvt Majs samt Mælk som flydende Foder har hævdet sin Plads særdeles godt, idet af fem Dyr de fire ere i 1ste, og kun ét i 2den Klasse; desværre have vi ikke et Hold med tilsvarende Foder paa Baggsvogn, saa det maa henstaa uafgjort, om her foreligger en Tilfældighed eller en Tilkjendegivelse af, at naar Mælk er flydende Foder risikeres der intet ved, at der gives en Blanding af Korn og Majs som fast Foder. Af de tre andre Hold Dyr paa Knivholt med Majs i Foderet ere af 15 Dyr de 12 komne i Klassen »ringe«, og ligeledes have disse 3 Hold et højere Tal for »Blødhed« end Kornholdene. De tre tilsvarende Hold paa Baggsvogn have klaret sig noget bedre, idet kun 5 Dyr af 18 ere i Klassen ringe, men dog falde de helt igjennem i Sammenligning med Kornholdet paa den samme Gaard, der har fem Dyr i 1ste og ét i 2den Klasse. Majsfoderet synes saaledes ogsaa her at have virket uheldig.

Altsaa: medens Majsfoderet godt har kunnet holde Skridt med Kornfoderet m. H. t. Dyrenes Tilvæxt i Legemsvægt, er der derimod temmelig tydelige Tegn paa, at

Tab. X. Bedømmelse fra Rugklidforsøgene.

	Gjennemsnit.					Antal Dyr i Klasse			
	1 Dyrs Vægt i Slagteriet		Svind ved Slagt ning	Flæ- skets Tyk- kelse	Tal for Blød- hed	1 bedst	2 bedre	3 god	4 ringe
	le- vende	slag- tet							
	Pd.	Pd.	pCt.	Tom.					
a. 46de Række. Gjeddedal.									
Hold A Rug alene og Mælk	156	123	21.2	1.6	1.4	1	2	2	-
— B — — og Valle	155	121	21.9	1.7	1.9	-	2	3	-
— C halvt Rug, halvt Klid og Mælk	157	121	22.9	1.6	1.5	1	3	-	
— D halvt Rug, halvt Klid og Valle	151	115	23.8	1.5	1.9	-	1	2	1
— E Klid alene og Mælk	141	107	24.1	1.4	2.9	1	-	-	3
— F — — og Valle	141	108	23.4	1.5	3.2	-	1	-	2
Gjennemsnit og Sum..	150	116	22.9	1.6	2.1	3	9	7	6
b. 47de Række. Sønder-Elkjær.									
Hold A-A ₁ Korn alene og Mælk	176	130	26.1	1.3	1.8	7	2	2	1
— E halvt Korn, halvt Klid og Mælk..	169	122	27.8	1.2	4.2	-	-	-	6
— E-E ₁ Klid alene og Mælk	154	105	31.8	0.9	4.9	-	-	-	11
Gjennemsnit og Sum..	166	119	28.5	1.1	3.6	7	2	2	18
Gjennemsnit og Sum for begge Gaarde:									
4. Hold: Korn	162	125	24.2	1.5	1.7	8	6	7	1
3. — halvt Korn, halvt Klid	159	119	24.9	1.4	2.5	1	4	2	7
4. — Klid	145	107	26.6	1.3	3.7	1	1	-	16
c. 48de Række. Odden.									
Hold A-B Korn og Valle	183	141	23.0	1.5	1.6	3	2	2	2
— C-D Korn, Avner og Valle	182	136	25.3	1.5	2.0	2	4	2	1
— F lidt Korn, Avner og megen Valle..	177	133	24.9	1.3	2.0	3	1	-	-
Gjennemsnit og Sum..	181	137	24.4	1.4	1.9	8	7	4	3

det i det mindste i visse Foderblandinger virker uheldig for Kvaliteten af de slagtede Kroppe, naar det gives i samme Mængde som ved vore Forsøg; men samtidig viser dog Resultatet for et af Holdene i Retning af, at der maaske gives Foderblandinger, i hvilke Majs ikke virker skadelig paa Flæskets Kvalitet, og endelig maa det ikke overses, at der baade paa Knivholt og paa Baggesvogn er fodret forholdsvis stærkt, saa at Muligheden er tilstede for, at Majsen vilde have virket heldigere ved en mere moderat Fodring.

Rugklidforsøgene (Tab. X a og b) og Avneforsøget (Tab. X c). Ligesom ved Majsforsøgene have vi nederst i Tab. X b samlet Tallene for Klassefordelingen paa begge Gaarde i 3 Grupper, eftersom det faste Foder har været Korn alene eller lige Dele af Korn og Rugklid eller Klid alene. Ogsaa her er det rene Kornfoder i afgjort Overvægt med kun 1 Dyr i Klassen »ringe«, medens de to andre Grupper have henholdsvis 7 og 16 Dyr i denne Klasse. Særlig har Klid virket uheldig paa Sønder Elkjær, hvor alle Dyrene, der have faaet dette Foder, ere komne i Klassen »ringe«. Assistent Gommesen, der ledede Forsøgene paa denne Gaard, beretter, at naar han gik langs Rækken af de ophængte Kroppe, var det af Flæskets løse Kvalitet yderst let at paavise, hvilke Dyr der hørte til Klidholdene. Tallene for Blødhed ere ogsaa meget høje for disse Hold paa Sdr. Elkjær. Paa Gjeddesdal er det egentlig kun de rene Klidhold, der have faaet en særlig daarlig Bedømmelse med 5 af 7 Dyr i Klassen »ringe«; men det maa dog bemærkes, at der blev holdt et Dyr tilbage paa Gaarden af Holdene C—D og E, og disse vilde rimeligvis alle være blevne erklærede for simpel Vare. Der er imidlertid et Forhold, som ikke maa overses, nemlig at de fleste af Holdene med Klidfoder, og navnlig de rene Klidhold, have havt langt ringere Tilvæxt end Kornholdene, og Mangelen paa den til tilstrækkelig hurtig Trivsel nødvendige Næring har rimeligvis været medvirkende til, at Bedømmelsen har faaet et saa uheldigt Udfald for Klidholdene.

Men under alle Omstændigheder har Rugklid ikke kunnet erstatte lige Vægt af Korn i de af os benyttede Foderblandinger.

Det var ikke at vente, at det ringe Tilskud af Avner, der blev givet til tre af Holdene paa Odden, skulde kunne indvirke synderlig paa Kvaliteten, og Tallene i Tab. X c frembyde da heller intet, der bestemt antyder sligt. Fra Avneforsøgene paa Asdal foreligger ingen fuldstændig Bedømmelse; Svinene bleve sendte til Slagteriet i to Leveringer, men Afregning efter Slagtevægt med Bedømmelse fandt kun Sted for den første Levering.

Roeforsøgene (Tab. XI). Der findes paa de forskjellige Gaarde i alt 17 Hold, der have faaet Mælk, og 6 Hold, der have faaet Valle som flydende Foder; af de første have fem Hold faaet Korn og Mælk, 6 Hold lidt Korn — normal Mælk og Roer, og 6 Hold normal Korn — lidt Mælk og Roer; altsaa er for disse 6 og 6 Hold med Roefoder Roerne traadte i Stedet for henholdsvis en Del af Kornet og en Del af Mælken. Vi have nederst i Tab. XI samlet Tallene for Bedømmelsen af Mælkeholdene i tre Grupper efter denne Variation i Foderet, og derefter paa en aldeles tilsvarende Maade samlet Tallene for Valleholdene. — Vi ville nu først betragte Tallene for de 5—6—6 Mælkehold; det viser sig da, at der i disse Tal kun er saare svage Antydninger til Fordel for det ene eller det andet Slags Foder; af 25 Svin fra de rene Kornhold ere 14—4—7 komne i henholdsvis 1ste, 2den og 3dje Klasse, og ingen i Klassen »ringe«. Af 30 Svin fra de Roehold, hvor en Del af Kornet erstattedes med Roer, ere 15—11—4 komne i henholdsvis 1ste, 2den og 3dje Klasse, og ingen i Klassen ringe. Af 27 Svin fra de Roehold, hvor en Del af Mælken erstattedes med Roer, ere 9—12—5 komne i de tre gode Klasser, og 1 i Klassen ringe. Her er ganske vist en svag Antydning af, at det for Kvalitetens Skyld er mindre heldigt at lade Roer træde i Stedet for en Del af Mælken end i Stedet for en Del af Kornet, men Dyrene fra Roeholdene med

Tab. XI. Bedømmelse fra Forsøgene med Runkelroer.

	Gjennemsnit af					Antal Dyr i Klasse			
	1 Dyrs Vægt i Slagteriet		Svind ved Slagting pCt.	Flæskestets Tykkelse Tom.	Tal for Blødhed	1 bedst	2 bedre	3 god	4 ringe
	levende Pd.	slagtet Pd.							
50de Række. Gjeddesdal									
A: norm. Korn, norm. Mælk	156	118	24.4	1.3	1.0	4	-	1	-
B: — — — Valle	158	120	24.1	1.3	1.6	2	3	-	-
Røehold med ens Vægt af Roer:									
C: lidt Korn, norm. Mælk	158	120	24.1	1.3	1.0	4	1	-	-
D: — — — Valle	161	120	25.5	1.4	2.0	3	2	-	-
E: norm. Korn, lidt Mælk	162	122	24.7	1.4	2.0	1	3	-	1
F: — — — Valle	167	125	25.1	1.4	2.0	2	-	2	1
51de Række. Nislevgaard.									
A: norm. Korn, norm. Mælk	166	128	22.9	1.4	1.2	3	1	1	-
B: — — — Valle	169	134	20.7	1.6	1.3	-	5	-	-
Røehold med ens Vægt af Roer:									
C: lidt Korn, norm. Mælk	167	128	23.4	1.4	1.9	4	1	-	-
D: — — — Valle	170	131	22.9	1.4	1.9	3	2	-	-
E: norm. Korn, lidt Mælk	179	139	22.3	1.4	1.3	3	-	1	-
F: — — — Valle	181	140	22.7	1.5	1.0	-	3	2	-
52de Række. Gjeddesdal.									
A } norm. Korn, norm. Mælk	155	119	23.2	1.4	1.0	3	1	1	-
A ₁ } — — — — — — — — — —	152	119	21.7	1.5	1.0	2	1	2	-
Røehold med ens Vægt af Roer:									
C: alm. Roer } lidt Korn, norm. Mælk	156	121	22.4	1.4	1.0	2	2	1	-
C ₁ : søde — } — — — — — — — — — —	157	123	21.7	1.4	1.0	2	2	1	-
E: alm. — } norm. Korn, lidt Mælk	160	125	21.9	1.4	1.0	1	4	-	-
E ₁ : søde — } — — — — — — — — — —	158	123	22.8	1.5	1.0	1	2	1	-
53de Række. Rosenfeldt.									
A: norm. Korn, norm. Mælk	157	122	22.3	1.5	1.0	2	1	2	-
Røehold med ens Vægt af Roer:									
C: alm. Roer } lidt Korn, norm. Mælk	144	109	24.3	1.4	1.0	3	2	-	-
C ₁ : søde — } — — — — — — — — — —	160	124	22.5	1.6	1.0	-	3	2	-
E: alm. — } norm. Korn, lidt Mælk	155	118	23.9	1.4	1.0	3	2	-	-
E ₁ : søde — } — — — — — — — — — —	178	137	23.0	1.7	1.0	-	1	3	-
Gjennemsnit og Sum.									
a. Mælkehold.									
5. Hold: Korn og Mælk	157	121	22.9	1.4	1.0	14	4	7	-
6. — Roer, lidt Korn, norm. Mælk	157	121	23.0	1.4	1.2	15	11	4	-
6. — — norm. — lidt —	165	127	23.0	1.5	1.2	9	12	5	1
b. Vallehold.									
2. Hold: Korn og Valle	164	127	22.3	1.5	1.5	2	8	-	-
2. — Roer, lidt Korn, norm. Valle	166	126	24.2	1.4	2.0	6	4	-	-
2. — — norm. — lidt —	174	133	23.9	1.5	1.5	2	3	4	1

normal Korn—lidt Mælk have dog paa en enkelt Undtagelse nær holdt sig i de gode Klasser, den overvejende Del af dem endog i 1ste og 2den; dog flest i 2den, hvilket maaske alene skyldes det, at netop disse Hold have havt en lidt større Tilvæxt end de andre, saa at dette Fortrin har bevirket, at nogle af Dyrene ere blevne vel fede til at komme i 1ste Klasse.

Gjennemsnitstallene for Holdene med Valle som flydende Foder stamme kun fra to og to Hold, og Svingningerne i en eller anden Retning kunne derfor være ren Tilfældighed; men heller ikke her kan der paavises noget bestemt, der tyder paa, at Tilskuddet af Roerne har virket uheldig paa Kvaliteten, tværtimod have de Hold, hvor Roer er traadt i Stedet for Korn, faaet den bedste Bedømmelse.

Altsaa synes det at fremgaa af disse Forsøg, at Kvaliteten af de slagtede Kroppe intet — i det mindste intet væsentligt — har lidt ved, at omtrent en Fjerdedel af hele Foderet har været Runkelroer, og de Slutninger, der under Afsnit B ere gjorte om Roernes Værdi i Foderblandingerne, ere altsaa ikke blevne afkræftede ved Bedømmelsen af Kroppenes Kvalitet.

Kartoffelforsøgene (Tab. XII). Der er heller ikke ved disse Forsøg noget i Bedømmelsen, der tyder paa, at Kartoffelfoderet har indvirket uheldig paa Kvaliteten.

Raceforsøgene (Tab. XIII). Af Bedømmelsen i Tab. XIII vil man saare vanskelig kunne udpille noget bestemt til Fordel for Dyrene fra den ene eller den anden Afstamning. At der et Par Steder er kommen et enkelt Dyr i 4de Klasse maa nærmest betegnes som en Tilfældighed. Men under alle Omstændigheder have Kroppene fra Vendsysselholdene ingenlunde ligget under i Bedømmelsen, snarere have de en lille Overvægt. Bedømmelsen saa vel som Tilvæksten indeholder saaledes ingen Opfordring til at forlade den hjemlige Race.

Tab. XII. Bedømmelse fra Forsøgene med Kartofler.

	Gjennemsnit af					Antal Dyr i Klasse			
	1 Dyrs Vægt i Slagteriet		Svind ved Slagt ning	Flæs- skets Tyk- kelse	Tal for Blød- hed	1 bedst	2 bedre	3 god	4 ringe
	le- vende Pd.	slag- tet Pd.							
54de Række. Rosvang.									
A: norm. Korn, norm. Mælk	165	126	23.6	1.4	2.0	2	1	1	1*
Kartoffelhold med ens Vægt af Kartofler.									
C: lidt Korn, norm. Mælk	157	122	22.3	1.3	1.4	3	2	-	-
D: — — — Valle	156	120	23.1	1.3	2.0	4	1	-	-
E: norm. Korn, lidt Mælk	159	123	22.6	1.3	1.2	3	1	1	-
F: — — — Valle	167	129	22.8	1.4	1.2	3	1	1	-
56de Række. Nislevgaard.									
A: norm. Korn, norm. Mælk	159	125	21.4	1.4	1.8	3	2	-	-
B: — — — Valle	164	131	20.1	1.5	2.0	2	2	1	-
Kartoffelhold med ens Vægt af Kartofler.									
C: lidt Korn, norm. Mælk	164	130	20.7	1.5	1.6	3	2	-	-
D: — — — Valle	165	130	21.2	1.5	1.9	2	1	2	-
E: norm. Korn, lidt Mælk	170	137	19.4	1.5	1.4	2	3	-	-
F: — — — Valle	171	137	19.9	1.6	1.6	2	2	1	-
Gjennemsnit og Sum.									
a. Mælkehold.									
2. Hold: Korn og Mælk	162	126	22.5	1.4	1.9	5	3	1	1
2. — Kartoffler, lidt K., norm. M.	161	126	21.5	1.4	1.5	6	4	-	-
2. — — — norm. K., lidt M.	165	130	21.0	1.4	1.3	5	4	1	-
b. Vallehold.									
2. — Kartoffler, lidt K., norm. V.	161	125	22.1	1.4	2.0	6	2	2	-
2. — — — norm. K., lidt V.	169	133	21.3	1.5	1.4	5	3	2	-

*) Helt unormalt udviklet.

Tab. XIII. Bedømmelse af de slagtede Dyr fra Raceforsøgene.

	Gjennemsnit af					Tal for Blødhed	Antal Dyr i Klasse			
	1 Dyrs Vægt i Slagteriet		Svind ved Slagtning	Flæskestets Tykkelse	Kropens Længde		1	2	3	4
	le-	slag-								
	vende	tet	pCt.	Tom.	Tom.		bedst	bedre	god	ringe
Pd.	Pd.									
57de Række.										
Dronninggaard.										
Vendsysselsvin.... V	166	129	22.3	1.4	33	1.6	4	3	-	-
Ursvin..... U	154	117	24.0	1.4	32	1.7	4	2	1	-
Holstebrosvin..... H	173	134	22.5	1.5	33	1.3	-	5	1	-
58de Række.										
Voergaard.										
Vendsysselsvin... (V)	171	131	23.4	1.5	33	1.0	2	2	2	-
Ursvin..... (U)	162	126	22.3	1.5	33	1.3	1	2	2	1
Holstebrosvin..... H	169	131	22.5	1.4	34	1.8	1	3	1	-
Tamworthsvin..... T	165	127	23.0	1.4	35	1.5	3	3	-	-
59de Række.										
Dybvad.										
Vendsysselsvin... (V)	173	133	23.1	1.5	33	1.1	2	3	2	-
Ursvin..... (U)	165	127	23.0	1.6	33	1.0	1	3	3	-
Tamworthsvin.... T	168	128	23.8	1.5	33	1.5	1	1	4	-
60de Række.										
Langholt.										
Vendsysselsvin.... V	160	121	24.4	1.4	33	1.3	4	1	1	-
Holstebrosvin..... H	171	132	22.8	1.4	34	1.4	4	1	1	1
Tamworthsvin.... T	186	141	24.2	1.4	34	1.5	2	2	2	-

Tab. XIV. Kroppenes Svind ved at hænge i ca. 24 Timer.

	Kroppenes Vægt. Pd.		Svind	
	varm	kold	i Pd.	i pCt.
a. Slagtede i Kristianshavns Svineslagteri.				
46de Række. Gjeddesdal. Septbr.				
A: Korn—Mælk	126	123	3	2.4
B: Korn—Valle	124	121	3	2.4
C: Korn—Rugklid—Mælk	125	121	4	3.2
D: Korn—Rugklid—Valle	118	115	3	2.5
E: Rugklid—Mælk	110	107	3	2.7
F: Rugklid—Valle	110	108	2	1.8
50de Række. Gjeddesdal. April.				
A: Norm. Korn—norm. Mælk	121	118	3	2.5
B: Norm. Korn—norm. Valle	124	120	4	3.2
C: Roer—lidt Korn—norm. Mælk	123	120	3	2.4
D: Roer—lidt Korn—norm. Valle	122	120	2	1.6
E: Roer—norm. Korn—lidt Mælk	124	122	2	1.6
F: Roer—norm. Korn—lidt Valle	128	125	3	2.3
52de Række. Gjeddesdal. Februar.				
A: Norm. Korn—norm. Mælk	124	119	2	1.7
A ₁ : Norm. Korn—norm. Mælk	121	119	2	1.7
C: Alm. Roer—lidt Korn—norm. Mælk	124	121	3	2.4
C ₁ : Søde Roer—lidt Korn—norm. Mælk	126	123	3	2.4
E: Alm. Roer—norm. Korn—lidt Mælk	127	125	2	1.6
E ₁ : Søde Roer—norm. Korn—lidt Mælk	126	123	3	2.4
53de Række. Rosenfeldt. Marts.				
A: Norm. Korn—norm. Mælk	124	122	2	1.6
C: Alm. Roer—lidt Korn—norm. Mælk	111	109	2	1.8
C ₁ : Søde Roer—lidt Korn—norm. Mælk	126	124	2	1.6
E: Alm. Roer—norm. Korn—lidt Mælk	121	118	3	2.5
E ₁ : Søde Roer—norm. Korn—lidt Mælk	139	137	2	1.4
b. Slagtede i Odense Svineslagteri.				
51de Række. Nislevgaard. Marts.				
A: Norm. Korn—norm. Mælk	131	128	3	2.3
B: Norm. Korn—norm. Valle	136	134	2	1.5
C: Roer—lidt Korn—norm. Mælk	131	128	3	2.3
D: Roer—lidt Korn—norm. Valle	134	131	3	2.2
E: Roer—norm. Korn—lidt Mælk	142	139	3	2.1
F: Roer—norm. Korn—lidt Valle	143	140	3	2.1
56de Række. Nislevgaard. April.				
A: Norm. Korn—norm. Mælk	127	125	2	1.6
B: Norm. Korn—norm. Valle	132	131	1	0.8
C: Kartofler—lidt Korn—norm. Mælk	133	130	3	2.3
D: Kartofler—lidt Korn—norm. Valle	132	130	2	1.5
E: Kartofler—norm. Korn—lidt Mælk	138	137	1	0.7
F: Kartofler—norm. Korn—lidt Valle	139	137	2	1.4
Gjennemsnit	127	124	2.5	2.0

Som alt anført stemmer den Vægt af Kroppene, efter hvilken Afregning finder Sted, fra en Vejning, der er foretaget c. 24 Timer efter Slagtingen, efter at de opskaarne Kroppe have hængt Natten over til Afkøling. Da Kroppene fra Begyndelsen af ere varme og fugtige, er det en Selvfølge, at de under Hængningen maa tabe noget i Vægt ved Fordampning. Efter Overassistent Lunde's Initiativ og ved velvillig Imødekommen fra Slagterierne have vi ved de i Tab. XIV opførte 6 Rækker faaet udført nøjagtige Vejninger til Bestemmelse af dette Svind, nemlig en Vejning af de varme Kroppe strax efter, at de umiddelbart efter Slagtingen ere opskaarne og rensede, og en anden Vejning ca. 1 Døgn efter den første. Vi mente, at en slig Iagttagelsesrække kunde have nogen Betydning for Leverandører til Slagterier, der afregne efter Slagtevægt, for saa vidt de maaske selv overvære en Vejning af de rensede Kroppe strax efter Slagting, medens Betalingen beregnes efter den sandsynlige eller virkelige Vægt af Kroppene Dagen efter. Det ses af Tab. XIV, at Svindet svinger omkring 2 à 3 Pd. pr. Krop eller omkring 2 pCt., og det har i Gjennemsnit været 2.5 Pd. eller 2.0 pCt.

Afsnit E. Mængden af »beregnet« Kornfoder til 1 Pd. Tilvæxt.

Det Tal, som vi kalde »beregnet Korn«, er Summen af Mængden af selve Kornfoderet og Mængden af de andre Foderstoffer, divideret med de ved vore Forsøg fundne Forholdstal for deres omtrentlige Foderværdi, altsaa for Mælk (inkl. Kjærnemælk) med 6, for Valle med 12, for Runkelroer med 8 og for Kartoffler med 4.

I Hovedtabellerne (se Anm. S. 6) findes de nødvendige Opgivelser til, at en saadan Beregning kan udføres for hver enkelt daglig Vejningsperiode, altsaa ogsaa for flere af disse,

sammendragne til en større Gruppe. Divideres nu den saaledes fundne Værdi af beregnet Korn med den tilsvarende Tilvæxt, faas, hvad vi kunne kalde Kornforbrug til 1 Pd. Tilvæxt. I 27de Beretning ere de herhen hørende Beregninger udførte saaledes, at de 10-daglige Vejningsperioder saavidt gjørligt ere sammendragne under følgende 3 Grupper af Væxtperioder, nemlig: I omkring 35—75 Pd., II 75—115 Pd. og III 115—155 Pd.; hver enkelt af disse tre Væxtperioder omfatter saaledes en Forøgelse i Dyrenes Legemsvægt af ca. 40 Pd. — Der er ofte saa store Spring i Dyrenes Tilvæxt fra den ene 10-daglige Vejningsperiode til den næste, at en i Virkeligheden tilstedeværende Regelmæssighed saare let udviskes, naar ikke flere Vejningsperioder sammendrages ved Udregninger af nærværende Art. Vi have da ogsaa iaar fulgt den samme Fremgangsmaade som ifjor ved Beregningen af vore »Forbrugstabeller«, der følge umiddelbart efter Hovedtabellerne. Vi naa derved at faa sammendraget 3—4—5 Vejningsperioder under hver af de tre Grupper; men selv dette Antal er i mange Tilfælde for ringe til nogenlunde at udviske Tilfældigheder i Trivsel af et enkelt Hold; noget bedre stiller det sig imidlertid, naar der atter udregnes et fælles Tal for Kornforbrug til 1 Pd. Tilvæxt for alle Hold paa hver Række. Dette er sket for hver af de nævnte tre Væxtperioder for de i Tab. XV opførte Rækker.

Vi have ikke her medtaget Rækkerne 46 og 47 (Gjeddesdal og Sønder-Elkjær), hvor en Del af Holdene er fodret med Rugklid; thi selve Forsøgene viste, at 1 Pd. Rugklid ingenlunde kunde erstatte 1 Pd. Korn. Derimod have vi medtaget Rækkerne 44 og 45 med Majsforsøg og her regnet 1 Pd. Majs lig 1 Pd. Korn; thi Majsholdene og Kornholdene havde jo omtrent ens Tilvæxt. Ligesaa have vi medtaget Rækkerne 48 og 49 med Avneforsøg og reduceret Avner til Kornfoder ved Division med 3. Dette Forholdstal er ganske vist ikke fastslaaet ved Forsøgene, men den reducerede Avnemængde udgjør en saa lille Del

af hele Fodermængden, at en Unøjagtighed i Reduktions-tallet faar ringe Betydning. Endnu oplyses, at de for 50de Række opførte Tal kun stamme fra de 4 Hold, der fik Runkelroer. Ved Bestemmelsen af Fodermængden for de forskjellige Hold paa denne Række gik vi ud fra Forholdet 1 : 10 mellem Korn og Roer. Selve Forsøget viste imidlertid, at Roerne havde en større Foderværdi end efter dette Forholdstal, og det vilde derfor være urigtigt at reducere Roefoderet til beregnet Korn ved Division med 10, hvorimod vore senere Forsøg viste, at Reduktionstallet 8 næppe vilde give misvisende Resultater. Vi have da ogsaa benyttet dette Reduktionstal saavel i 50de Række som i de andre Rækker med Roeforsøg; men da vi ved denne Række i Beregningen af Roemængden i Foderblandingerne have benyttet Forholdet 1 : 10 mellem Korn og Roer, saa følger heraf, at Tallene for »beregnet« Korn maa blive mindre for de to Kornhold end for de fire Roehold; medens disse Tal ellers i Forbrugstabellerne ere ens for Holdene paa en Række. Vi have derfor ikke her medtaget de to Kornhold.

Tallene i Tab. XV opfattes let som et Udtryk for, hvor heldigt der er fodret, samt for Dyrenes Evne til at udnytte Foderet, og det saaledes at Rækkerne med de laveste Tal tilkomme Prisen; men det vil dog være urigtigt af Tallenes Variation fra Række til Række at drage Slutninger om, at det er lykkedes paa denne eller hin Gaard at lægge en mere økonomisk Foderplan end paa den anden, og da blandt andet af den simple Grund, at Foderstoffer af samme Art paa de forskjellige Gaarde kunne have haft en forskjellig Foderværdi. Har man f. Ex. paa en Gaard brugt simpelt og daarlig rensed Korn og paa en anden derimod godt Korn til Foder, saa vil et større Forbrugstal for den første Gaard saare godt kunne forenes med, at et Pund levende Vægt paa denne Gaard i Virkeligheden er produceret billigere end paa Gaarden med det gode Korn og et lavt Forbrugstal. Hertil kommer, at de enkelte Forbrugstal i Tab. XV stamme fra

Tab. XV. Beregnet Korn (Kornforbrug) til 1 Pd. Tilvæxt.

	Pd. beregnet Korn til 1 Pd. Tilvæxt for Væxtperioderne:			Middelværdi af II og III 75-155 Pd.	
	I 35-75 Pd.	II 75-115 Pd.	III 115- 155 Pd.		
44de Række Knivholt.....	-	3.8	4.1	3.9	
45de - Baggesvogn.....	-	3.7	3.7	3.7	
48de - Odden.....	-	3.8	4.5	4.1	4.3
49de - Asdal.....	-	3.7	4.7	4.2	
50de - Gjeddesdal.....	3.6	4.0	4.6	4.3	4.4
52de - —.....	-	4.2	4.6	4.4	
53de - Rosenfeldt.....	-	3.9	5.5	4.7	
51de - Nislevgaard.....	-	4.4	5.5	4.9	4.4
56de - —.....	-	4.2	5.5	4.9	
54de - Rosvang.....	-	4.3	4.6	4.4	
55de - Sønder-Elkjær.....	3.4	4.0	-	-	
57de - Dronninggaard.....	3.3	4.2	5.0	4.6	4.2
58de - Voergaard.....	3.3	3.8	4.8	4.3	
59de - Dybvad.....	3.3	3.9	5.0	4.4	4.4
60de - Langholt.....	3.1	4.5	5.2	4.8	4.7
Gjennemsnit....	3.3	4.0	4.8	4.4	
Ældre Forsøg: 27de Beretning..	3.4	4.0	4.8	4.4	

for faa Vejningsperioder til, at de, — selv om der bortses fra andre Grunde til Svingninger, — kunne blive et nogenlunde paalideligt Udtryk for, om Foderplanen har været lidt mere eller mindre heldig anlagt. Af Hovedtabellerne fremgaar, at ej blot et enkelt Hold, men og flere, ja til sine Tider alle Hold paa en Række, i én Vejningsperiode kunne have en forholdsvis lille og i den foregaaende eller efterfølgende en forholdsvis stor Tilvæxt; men naar nu et Forbrugstal kun omfatter 3—5 Vejningsperioder, vil det kunne indvirke ikke lidt paa dets Størrelse, om der blot i én af dem har været en forholdsvis

stor eller lille Tilvæxt. Det følger derhos af Beregningsmaadens Natur, at Begyndelsvægten og Slutningsvægten for de Vejningsperioder, der for de enkelte Rækker ere sammendragne til en Gruppe, undertiden kan ligge noget under, og undertiden noget over de opførte Grænsetal (35—75 Pd. o. s. v.); men jo højere Vægten bliver indenfor samme Gruppe, desto større maa Forbrugstallet ordenligvis ogsaa blive. Men medens man saaledes ikke for meget bør fæste Blikket paa de enkelte Forbrugstal i Tab. XV, saa vil deres Gjennemsnit utvivlsomt være et nogenlunde rigtigt Udtryk for de Tal, omkring hvilke Kornforbruget til 1 Pd. Tilvæxt ved en fornuftig Fodring ville svinge i Praxis. — Dette bekræftes yderligere derved, at vi iaar have paa det allernærmeste de samme Gjennemsnitstal som i 27de Beretning (jfr. de to nederste Linier i Tab. XV), nemlig 3.3, 4.0 og 4.8 Pd. Kornforbrug til 1 Pd. Tilvæxt henholdsvis i Væxtperioderne 35—75, 75—115 og 115—155 Pd.; men selvfølgelig maa det, at Tallene ligge hinanden saa nær, som de gjøre, betragtes som en Tilfældighed. Ej blot Gjennemsnitstallene, men ogsaa Tallene for de enkelte Rækker ere stigende fra Gruppe til Gruppe paa én Undtagelse nær (45de Række), hvor de ere lige store. Det samme var ogsaa Tilfældet i 27de Beretning; altsaa eftersom Dyrenes Legemsvægt stiger, er det blevet dyrere og dyrere at producere et Pund Tilvæxt. Ligesaa er der ogsaa al ønskelig Overensstemmelse i Forbrugstallene paa de samme Gaarde i nærværende og i 27de Beretning (jfr. Tallene i sidste Kolonne af Tab. XV).

De to Rækker, der fremtræde med de mindste Forbrugstal, ere 44 og 45 (Knivholt og Baggessvogn); det er Rækkerne med Majsforsøg; men der fodredes meget stærkt paa disse to Gaarde, og ved Afregning efter Slagtevægt kom der en forholdsvis stor Mængde af Dyrene i Klassen »ringe«, saa at de lave Forbrugstal overfor denne Afregningsmaade her fremtræde som en tvivlsom Fordel.

Paa Gaardene med Roeforsøg har selve Forsøgs-

planen været en Hindring for en stærk Fodring; Roeholdene skulde jo have ca. $\frac{1}{4}$ af deres Næring som Roer; men det kneb af og til med at faa dem til at æde op, medens Kornholdene maaske nok kunde have udnyttet et stærkere Foder. Desuagtet holde Forbrugstallene ved Røeforsøgene sig ved det gennemsnitlige.

Afsnit F. Kemiske Analyser af de anvendte Foderstoffer.

Vi have som sædvanlig ladet Fodringsforsøgene ledsage af en Række kemiske Undersøgelser af Foderstofferne. Resultaterne af disse findes i Tabellerne XVI—XX. Analyseprøverne af de faste Foderstoffer ere udtagne af en større Beholdning, der har været tilstrækkelig til en længere Del af Forsøgstiden. Prøverne af Kjærnemælk, skummet Mælk og Valle ere en Blanding af daglige Prøver, udtagne i de i Tabellerne opførte Vejningsperioder. De ere holdte afkølede paa Gaarden indtil Periodens Slutning og derefter indsendte til Laboratoriet. Analyserne ere under Forstander Storch's Ledelse udførte i vort Laboratorium af Assistenterne cand. polyt. E. Holm, Docent Gottlieb og Henriksen-Borre.

Vi maa med Hensyn til Betydningen af de udførte Analyser gjentage Bemærkningen herom i 27de Beretning:

Meningen med Analyserne er ikke, at vi have ventet som Regel at kunne bringe Resultaterne af disse i Overensstemmelse med de tilsvarende Foderstoffers Indvirkning paa Dyrenes Trivsel eller paa Udfaldet af den paa Slagterierne fældede Dom over de slagtede Kroppe. Den kemiske S sammensætning af et Stof er ét, og Dyrenes Evne til at udnytte Stoffet er noget andet, og det er Dyrefysiologiens Opgave om muligt at belyse, hvorvidt der kan drages Slutninger fra den kemiske S sammensætning af et Foder

Tab. XVI.

Kemiske Analyser af skummet Mælk og Kjærnemælk.

Række Nr.	1889—90.	Fedt pCt.	Æggehvi- dstoffer pCt.	Mælkesuk- ker m. m. pCt.	Aske pCt.	Vand pCt.
a. Skummet Mælk fra Centrifuge.						
44	Knivholt 11—20. Juni	0.18	3.17	4.40	0.81	91.44
44	do. 11—20. Juli	0.38	3.31	4.53	0.88	90.90
46	Gjeddesdal 11—20. Juni	0.17	3.19	4.92	0.80	90.92
46	do. 20—29. Avg.	0.23	3.79	4.48	0.80	90.70
47	Sdr. Elkjær 5—14. Juli	0.22	3.41	4.67	0.81	90.89
47	do. 3—12. Septbr.	0.24	3.58	4.38	0.79	91.01
50	Gjeddesdal 9—18. Jan.	0.25	3.24	4.97	0.79	90.75
51	Nislevgaard 3—12. Jan.	0.24	3.15	4.85	0.80	90.96
56	do. 4—13. Marts	0.20	3.03	4.46	0.76	91.55
52	Gjeddesdal 14—23. Novbr.	0.19	3.29	5.10	0.84	90.58
53	Rosenfeldt 3—12. Decbr.	0.70	3.35	4.79	0.81	90.35
53	do. 1—10. Fbr.	0.20	3.25	4.92	0.80	90.83
54	Rosvang 7—16. Decbr.	0.14	3.34	4.79	0.79	90.94
54	do. 16—25. Jan.	0.13	3.36	5.09	0.80	90.62
55	Sdr. Elkjær 12—21. Decbr.	0.27	3.40	4.41	0.81	91.11
57	Dronningg. 14—23. Juli	0.15	3.31	4.44	0.79	91.31
59	Dybvad 12—21. Juli	0.31	3.22	4.43	0.80	91.24
59	do. 31. Avg.—9. Sept.	0.38	3.48	4.41	0.79	90.94
	Gjennemsnit . . .	0.25	3.33	4.67	0.80	90.95
b. Skummet Mælk fra Bøtter eller Is.						
45	Baggesvogn 10—19. Juni	0.56	3.23	4.69	0.83	90.69
45	do. 10—19. Juli	0.78	3.33	4.56	0.80	90.53
60	Langholt 3—12. Septbr.	0.99	3.67	4.55	0.84	89.95
	Gjennemsnit . . .	0.78	3.41	4.60	0.82	90.39
c. Kjærnemælk.						
55	Sdr. Elkjær. 12—21. Decbr.	0.32	3.20	4.02	0.72	91.74
58	Voergaard 13—22. Juli	0.41	2.80	3.68	0.68	92.43
58	do. 1—10. Septbr.	0.56	2.88	3.63	0.67	92.26
	Gjennemsnit . . .	0.43	2.96	3.78	0.69	92.14

Tab. XVII.

Kemiske Analyser af Valle.

Række Nr.	1889—90.	Fedt pCt.	Æggehv- itstoffer pCt.	Mælkesuk- ker m. m. pCt.	Aske pCt.	Vand pCt.
a. Valle fra Centrifugemejerier.						
44	Knivholt 11—20. Juni	0.12	1.00	4.66	0.68	93.54
44	do. 11—20. Juli	0.10	0.96	4.29	0.62	94.03
46	Gjeddesdal 11—20. Juni	0.06	0.80	4.39	0.58	94.17
46	do. 20—29. Avgust	0.05	0.88	4.38	0.62	94.07
50	do. 9—18. Jan.	0.09	0.80	4.64	0.58	93.89
51	Nislevgaard 3—12. Jan. *)	0.10	0.83	4.94	0.62	93.51
56		do. 4—13. Marts	0.08	0.87	4.75	0.57
54	Rosvang 7—16. Decbr.	0.08	0.94	4.90	0.60	93.48
54	do. 16—25. Jan.	0.08	0.87	5.05	0.60	93.40
57	Dronningg. 14—23. Juli	0.14	0.82	4.48	0.72	93.84
59	Dybvad 31. Avg.—9. Sept.	0.12	0.89	4.59	0.61	93.79
Gjennemsnit . . .		0.09	0.88	4.64	0.62	93.77
b. Valle fra Bøtte- Ismejerier.						
45	Baggesvogn 10—19. Juni	0.15	0.85	4.79	0.64	93.57
45	do. 10—19. Juli	0.29	0.86	4.22	0.59	94.04
48	Odden 10—19. Juni	0.07	0.86	5.03	0.66	93.38
48	do. 10—19. Juli	0.10	1.00	4.74	0.64	93.52
49	Asdal 9—18. Juni	0.09	0.78	4.82	0.64	93.67
49	do. 9—18. Juli	0.12	0.83	4.68	0.93	93.44
58	Voergaard 13—22. Juni	0.17	0.81	4.57	0.62	93.83
58	do. 1—10. Septbr.	0.26	0.93	4.61	0.64	93.56
60	Langholt 15—24. Juli	0.26	1.12	4.38	0.66	93.58
Gjennemsnit . . .		0.17	0.89	4.65	0.67	93.62

*) Den i Tab. XVIII opførte Byganalyse for 51de Række, Nislevgaard, gjælder ogsaa for 56de Række paa samme Gaard.

Tab. XVIII.

Kemiske Analyser af Korn, Majs, Klid, og Avner.

Række Nr.	1889—90.	Fedt pCt.	Æggehvi- destoffer pCt.	Stivelse m. m. pCt.	Cellestof pCt.	Aske pCt.	Vand pCt.
a. Byg (gruttet).							
44	Knivholt ..... Juni	1.98	11.81	64.91	5.03	2.36	13.91
44	do. .... Juli	2.23	11.02	65.85	4.47	2.50	13.93
49	Asdal ..... Juni	1.78	11.01	62.40	4.95	2.62	17.24
49	do. .... Juli	2.12	10.54	62.73	4.78	2.93	16.90
50	Gjeddesdal ..... Jan.	2.36	10.41	59.28	7.06	2.56	18.33
51	Nislevgaard ..... Febr.	1.63	10.28	60.70	5.68	1.93	19.78
52	Gjeddesdal ..... Nvbr.	1.94	10.83	60.84	5.77	2.09	18.53
53	Rosenfeldt ..... Debr.	1.79	10.76	62.62	5.50	1.97	17.36
54	Rosvang ..... Debr.	1.88	11.76	58.69	6.77	2.28	18.62
54	do. .... Jan.	1.60	12.00	59.67	6.68	2.27	17.78
55	Sdr. Elkjær ..... Debr.	2.10	11.63	59.24	5.75	1.87	19.41
57	Dronninggaard ... Juli	1.93	12.53	62.85	6.52	2.51	13.66
57	do. ... Sptb.	2.16	10.65	58.94	7.50	2.55	18.20
59	Dybvad ..... Juli	2.23	11.51	63.65	4.76	3.48	14.37
	Gjennemsnit ...	1.98	11.20	61.60	5.80	2.42	17.00
b. Rug (gruttet).							
45	Baggesvogn ..... Juni	1.48	11.16	67.34	4.23	2.09	13.70
45	do. .... Juli	1.47	10.71	68.34	3.77	1.95	13.76
46	Gjeddesdal ..... Juni	1.47	11.31	65.61	4.75	1.78	15.08
47	Sdr. Elkjær ..... Sptb.	1.66	10.60	63.90	5.77	1.65	16.42
58	Voergaard ..... —	1.40	10.62	62.93	5.80	1.29	17.96
59	Dybvad ..... —	1.50	9.84	63.99	5.31	1.39	17.97
60	Langholt ..... Juli	1.51	10.58	66.49	4.25	2.25	14.92
60	do. .... Sptb.	1.57	8.94	63.74	4.94	2.00	18.81
	Gjennemsnit ...	1.51	10.47	65.29	4.85	1.80	16.08
c. Blanding af Byg og Rug (gruttet).							
47	Sdr. Elkjær ..... Juli	2.14	12.09	59.88	6.36	2.53	17.00
48	Odden ..... Juni	1.82	12.71	62.18	6.72	2.42	14.15
48	do. .... Juli	1.88	12.40	63.98	4.87	2.41	14.46
58	Voergaard ..... Juni	1.76	11.62	63.17	6.42	2.21	14.82
	Gjennemsnit ...	1.90	12.21	62.30	6.09	2.39	15.11

Fortsættelse af Tab. XVIII.

Kemiske Analyser af Korn, Majs, Klid og Avner.

Række Nr.	1889—90.	Fedt pCt.	Æggehvi- stoffer pCt.	Stivelse m. m. pCt.	Cellestof pCt.	Aske pCt.	Vand pCt.
d. Majs (gruttet).							
44	Knivholt ..... Juni	3.89	9.51	68.04	2.56	1.31	14.69
44	do. .... Juli	3.92	9.97	69.11	2.04	1.42	13.54
44	Baggesvogn ..... Juni	3.82	9.69	69.14	1.69	1.29	14.37
55	do. .... Juli	3.89	9.59	68.46	2.27	1.51	14.28
	Gjennemsnit ...	3.88	9.69	68.69	2.14	1.38	14.22
e. Rugklid.							
46	Gjeddesdal ..... Juni	3.24	17.00	51.80	11.99	3.51	12.46
46	do. .... Avg.	3.93	18.82	47.50	13.19	4.40	12.16
47	Sdr. Elkjær ..... Juli	3.34	14.97	56.76	7.94	3.47	13.52
47	do. .... Sptb.	3.44	15.72	49.67	12.25	3.94	14.98
	Gjennemsnit ...	3.49	16.63	51.43	11.34	3.83	13.28
f. Avner.							
48	Odden) ..... (Juni	1.51	6.94	40.10	27.09	12.46	11.90
49	Asdal f) ..... (Juli	1.54	6.09	36.80	21.56	21.67	12.34
	Gjennemsnit ...	1.53	6.51	38.45	24.33	17.06	12.12

Tab. XIX. Kemiske Analyser af Runkelroer.

Række Nr.	1889—90.	Sukker pCt.	Æggehvi- destoffer pCt.	Fedt pCt.	Cellestof pCt.	Aske pCt.	Vand pCt.
a. Almindelige Roer.							
50	Gjeddesdal ..... Jan.	7.46	0.55	0.04	1.28	0.97	88.29
51	Nislevgaard ..... Febr.	6.43	0.34	—	0.90	1.18	88.57
51	do. .... Marts	7.19	—	—	—	—	87.78
52	Gjeddesdal ..... Oktb.	8.93	—	—	—	—	87.29
52	do. .... —	8.73	0.26	—	—	0.70	87.30
53	Rosenfeldt ..... Nvb.	4.83	0.36	—	—	0.68	90.66
53	do. .... Nvb.	4.23	—	—	—	—	—
b. Mere sukkerholdige Roer.							
52	Gjeddesdal ..... Okt.	10.22	—	—	—	—	85.18
52	do. .... —	9.76	0.26	—	—	0.65	85.73

Tab. XX. Kemiske Analyser af Kartoffler.

Række Nr.	1889—90.	Æggehvi- destoffer pCt.	Stivelse m. m. pCt.	Aske pCt.	Vand pCt.
54	Rosvang ..... December	1.05	18.56	1.25	79.14
54	do. .... Januar	0.94	16.86	1.11	81.09
55	S. Elkjær ..... December	1.18	24.97	0.86	72.99
56	Nislevgaard .... Januar	1.05	20.54	0.93	77.48
Gjennemsnit...		1.05	20.23	1.04	77.68

til dettes Indvirkning paa Dyrene. Men selv om en saadan Forbindelse ikke bliver paavist eller ikke kan paavises, saa have de kemiske Undersøgelser desuagtet deres store Betydning for at faa konstateret, om der har været et eller andet usædvanligt ved det anvendte Foderstofs Sammensætning, thi i saa Fald bør man være særlig varsom med at drage almengjældende Slutninger af Resultaterne fra de praktiske Forsøg.

Hvad de her anvendte Foderstoffer angaar, saa ses det, at der i Analysetabellerne inden for samme Art af Foderstoffer paa enkelte Undtagelser nær ikke er store Svingninger mellem de forskellige Analyser fra samme Gaard eller fra Gaard til Gaard. Analyserne af Kornet stemme ret godt med de tilsvarende Analyser i 25de og 27de Beretning; Analyserne af Mælk og Valle ligesaa.

I Analysetallene for Roer frembyde egentlig kun Tallene for 52de Række, Gjeddedal, og 53de Række, Rosenfeldt, særlig Interesse. Disse Roer (Eckendorfer Roer) stamme fra samme Slags Frø, nemlig fra Forsøgsfrø, leveret fra Foreningen til Kulturplanternes Forbedring ved Redaktør Helveg; men desuagtet have Roerne paa Gjeddedal som Gjennemsnit 8.83 pCt. Sukker, paa Rosenfeldt derimod kun 4.53 pCt., eller omtrent det halve. Grisene paa Rosenfeldt have da ogsaa som alt paavist i deres Tilvæxt givet Svar i samme Retning, som Analysetallene vise. I Analysetallene for Kartoffler fremtræde Kartofflerne paa Sønder Elkjær med en kjendelig større Tørstofmængde (100 ÷ pCt. Vand) end paa de andre to Gaarde. Tilvæxttallene for Kartoffelholdene paa denne Gaard ere dog ikke til større Fordel for Kartofflerne end paa de andre Gaarde.
